



www.turkishstudies.net/language

Turkish Studies - Language and Literature

eISSN: 2667-5641

Research Article // Araştırma Makalesi



ANKARA SCIENCE
UNIVERSITY

Pedagogical Solution Suggestions for Problems Encountered While Working with Turkish Music Pieces Accompanied by Piano Used in Individual Voice Training*

Bireysel Ses Eğitiminde Piyano Eşlikli Türk Müziği Eserlerinin Kullanımının Uzman Görüşleriyle Değerlendirilmesi

Kıvanç Aycan** - Kübra Haskılınç Çelebi***

Abstract: The main problem of this study is to identify the issues encountered while working on Turkish music pieces accompanied by piano. The sub-problems of the study consist of difficulties related to the rhythmic, melodic, and modal structure of the pieces, as well as the issues that arise when working with piano accompaniment. In the study, it is aimed to conduct an in-depth examination of the rhythmic and melodic structure of piano-accompanied works written for vocal training, based on the opinions of experienced experts in the field. In this context, the difficulties encountered while working on piano-accompanied Turkish music pieces used by voice educators in teaching environments were systematically identified by consulting available experts. In the study, the case study model, one of the qualitative research approaches, was preferred; document analysis, audio recordings, semi-structured interviews, and survey forms were used in the data collection process. In this context, a survey was conducted with 10 experts, and face-to-face interviews were held with 4 experts. The experts emphasized the importance of including information such as the composer, lyricist, region, and period of the works in the sheet music books, the need for transpositions of piano-accompanied works suitable for different vocal groups, and that accompanying with both Turkish and Western musical instruments

* This study is derived from the author's master's thesis titled "An Examination of the Challenges Encountered When Performing Turkish Music Works with Piano Accompaniment, Based on Expert Opinions," which the author completed in 2024 at the Department of Music, Institute of Fine Arts, Erciyes University.

Bu çalışma, yazarın 2024 yılında Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Müzik Bölümü'nde tamamladığı 'Piyano eşlikli Türk müziği eserlerine çalışılırken karşılaşılan sorunların uzman görüşleriyle incelenmesi' başlıklı yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

- Prior to the study, ethical approval was obtained from the Erciyes University Ethics Committee for Social and Human Sciences, based on the decision dated December 27, 2022, Application No. 565.

Çalışma öncesinde Erciyes Üniversitesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu'ndan 27.12.2022 tarih ve 565 Nolu başvuru sonucuna göre etik onay alınmıştır.

** Corresponding Author: Assoc. Prof. Dr., Erciyes University, Fine Arts Faculty, Department of Music

Sorumlu Yazar: Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Bölümü

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-3441-5832>

kivancaycan@yahoo.com

*** Freelance Music Teacher, Erciyes University, Fine Arts Institute, Department of Music Main Art Branch

Bağımsız Müzik öğretmeni, Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Müzik Anasanat Dalı

ORCID <https://orcid.org/0009-0009-4768-7296>

kubrahaskilinc@gmail.com

Cite as/ Atıf: Aycan, K. & Çelebi Haskılınç K. (2026). Examination of problems encountered while studying turkish music pieces accompanied by piano thru expert opinions. / Piyano eşlikli Türk müziği eserlerine çalışılırken karşılaşılan sorunların uzman görüşleriyle incelenmesi. *Turkish Studies*, 21(Ö1), 489-537. [Special Issue Dedicated to Prof. Dr. Mahmut Özer]. Ankara Bilim University Publications. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.88248>

Received/Geliş: 08 November/Kasım 2025

Accepted/Kabul: 15 September/Eylül 2026

Published/Yayın: 20 September/Eylül 2026

Checked by plagiarism software



would enhance musical diversity. In conclusion, it has been highlighted that Turkish music pieces accompanied by piano will contribute to individual vocal training at basic, intermediate, and advanced levels according to vocal groups; that the harmony between accompaniment and melody is of great importance; and that it is extremely important not to deviate from the original feeling and modal character of the music during this process.

Keywords: Vocal education, singing, basic voice exercise, Turkish music, piano accompaniment exercise

Öz: Bu çalışmanın ana problemi, piyano eşlikli Türk müziği eserlerine çalışılırken karşılaşılan sorunları belirlemektir. Çalışmanın alt problemlerini ise eserlerin ritmik, melodik ve makamsal yapısına ilişkin güçlükler ile piyano eşliğine çalışılırken ortaya çıkan sorunlar oluşturmaktadır. Çalışmada, ses eğitimi amacıyla yazılmış piyano eşlikli eserlerin ritmik ve melodik yapısının, alanında deneyimli uzmanların görüşlerine dayanarak derinlemesine incelenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, ses eğitimcileri tarafından ders ortamlarında kullanılan piyano eşlikli Türk müziği eserlerine çalışılırken karşılaşılan güçlükler, ulaşılabilen uzmanlara danışılarak sistematik biçimde tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada, nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması (vaka çalışması) modeli tercih edilmiş; veri toplama sürecinde doküman analizi, ses kayıtları, yarı yapılandırılmış görüşmeler ve anket formları kullanılmıştır. Bu doğrultuda 10 uzmana anket uygulanmış, ayrıca 4 uzmanla yüz yüze görüşme yapılmıştır. Uzmanlar, eserlerin bestecisi, söz yazarı, yöresi ve dönemi gibi bilgilerin nota kitaplarında yer almasının önemine, piyano eşlikli eserlerin farklı ses gruplarına uygun transpozisyonlarının bulunması gerektiğine ve hem Türk hem Batı müziği çalgılarıyla eşiklendirmenin müzikal çeşitliliği artıracığına dikkat çekmişlerdir. Sonuç olarak, piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin, ses gruplarına göre temel, orta ve ileri düzeydeki bireysel ses eğitimine katkı sağlayacağı; eşlik ile ezgi arasındaki uyumun büyük önem taşıdığı, ancak bu süreçte müziğin özgün hissiyatından ve makamsal karakterinden uzaklaşılması gerektiği son derece önemli bir sonuç olarak ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ses eğitimi, şarkı söyleme, temel ses egzersizi, Türk müziği, piyano eşlik egzersizi

Structured Abstract:

This study aims to identify and analyze the challenges faced when traditional Turkish music repertoire is arranged in polyphonic (piano-accompanied) structures for vocal training. Since the piano is a Western-tuned instrument, its use in modal (makam) Turkish music presents unique rhythmic, melodic, and intonational challenges. The research focuses on understanding these issues from the perspectives of expert vocal educators and accompanists to guide future arrangements and teaching practices.

This qualitative case study is designed to examine a contemporary phenomenon within its real-life educational setting. Snowball sampling was used to select specialists in Turkish music and piano accompaniment. Data collection involved two sources: (1) a structured survey completed by 10 experts, and (2) semi-structured interviews with four specialists (two piano accompanists coded as E.1–E.2 and two vocal educators coded as S.E.1–S.E.2). Additionally, two key publications—Tuğcular's (2011) "Şan İçin Piyano Eşlikli Türküler" and Mirzayeva's (2012) "Şan Keman Viyola ve Viyolonsel İçin Piyano Eşlikli Eserler" were analyzed for rhythmic, melodic, modal, and pedagogical features. Quantitative data were analyzed using frequency and percentage distributions; qualitative data were examined through descriptive and thematic analysis.

Results indicate that 50% of experts encounter rhythmic and melodic difficulties, particularly with non-Western time signatures like 7/8 and 11/8. Modal challenges were reported by 30%, mainly due to intonation issues caused by microtonal (koma) intervals that cannot be accurately reproduced on the piano. Forty percent of experts noted that some arrangements partially diverge from traditional TRT repertoire authenticity. While 60% found the accompaniments technically compatible with vocal lines, qualitative feedback revealed that excessive reliance on Western harmonic language might diminish the modal identity of Turkish music. All experts (100%) emphasized the need for transpositions for different vocal ranges. Furthermore, 40% reported that current publications lacked sufficient cultural, historical, and contextual information, and 60% noted a limited use of piano-accompanied repertoire in vocal training.

The findings reveal a fundamental tension between the modal framework of Turkish music and the tempered tuning system of the piano, leading to rhythmic, melodic, and intonational challenges for students. The pedagogical effectiveness of this repertoire can be improved through authentic stylistic arrangements, flexible transposition options, and enriched contextual information. The study recommends: (1) expanding publications with detailed cultural and historical background; (2) creating new arrangements with key-flexible versions. (3) adding a dedicated course on piano accompaniment for Turkish music into vocal programs; (4) promoting hybrid accompaniment models using Turkish and Western instruments; and (5) strengthening students' vocal fundamentals through body-awareness and breathing exercises.

This study presents the first comprehensive analysis of the pedagogical challenges associated with piano-accompanied Turkish music repertoire in vocal education. Combining expert opinion with musical analysis, it provides original insights into the structural incompatibilities between modal Turkish music and Western harmonic and accompaniment practices. The findings provide valuable guidance for arrangers, educators, and curriculum developers seeking to modernize Turkish vocal instruction.

Keywords: Vocal education, singing, basic voice exercise, Turkish music, piano accompaniment exercise

ملخص المنظم:

هدف هذه الدراسة إلى تحديد وتحليل التحديات التي تواجه تنظيم الموروث الموسيقي التركي التقليدي في أشكال متعددة الأصوات لاستخدامه في تعليم الغناء. وبما أن البيانو آلة مضبوطة وفق نظام الضبط المعتدل الغربي، فإن توظيفه في الموسيقى التركية المقامية يُفضي إلى تحديات فريدة على الصعيد الإيقاعي واللحني والنغمي. تسعى الدراسة إلى معالجة هذه الإشكاليات من منظور المعلمين المتخصصين في تدريس الصوت والمصاحبين على البيانو، بهدف توجيه عمليات التنظيم الموسيقي والممارسات التعليمية في المستقبل.

صُمِّمت هذه الدراسة النوعية القائمة على المنهج الحالة لفحص ظاهرة معاصرة في سياقها التعليمي الواقعي. اعتمد أسلوب أخذ العينات بالتسلسل الانتشاري (كرة الثلج) لانتقاء متخصصين في الموسيقى التركية والمصاحبة على البيانو. اعتمد جمع

البيانات على مصدرين) 1: (استبانة مُنظمة أُجريت مع 10 خبراء، و) 2 (مقابلات شبه مُنظمة مع أربعة متخصصين) مصاحبان فضلاً عن ذلك، خضع منشوران محوريان (S.E.1-S.E.2) ومعلمان للصوت رُمز إليهما بـ E.1-E.2 على البيانو رُمز إليهما بـ للتحليل، هما: "تركيبات مصحوبة بالبيانو للغناء" (التوغجولار) 2011، و"مقطوعات مصحوبة بالبيانو للغناء والكمان والفيولا والتشيلو" (الميرزايفا) 2012، وذلك من حيث خصائصهما الإيقاعية واللحنية والمقامية والبيداغوجية. حُللت البيانات الكمية بالتوزيعات التكرارية والنسب المئوية، في حين خضعت البيانات النوعية للتحليل الوصفي والتحليل الموضوعي.

تكشف النتائج أن 50% من الخبراء يواجهون صعوبات إيقاعية ولحنية، لا سيما فيما يخص أنماط الأوزان الإيقاعية غير الغربية كـ 7/8 و 11/8. وقد أفاد 30% منهم بمواجهة صعوبات مقامية، مردّها أساساً مشكلات النغمية الناجمة عن الفوارق الميكروتونية (الكوما) (التي لا يستطيع البيانو إنتاجها بدقة. كما أشار 40% من الخبراء إلى أن بعض التنظيمات تتحرف جزئياً عن وعلى الرغم من أن 60% وجدوا هذه المصاحبات متوافقة (TRT) أصالة الموروث الموسيقي لهيئة الإذاعة والتلفزيون التركية تقنياً مع الأسطر الصوتية، فإن التغذية الراجعة النوعية تُشير إلى أن الاعتماد المفرط على اللغة الهارمونية الغربية قد يُضعف الهوية، المقامية للموسيقى التركية. وأكد جميع الخبراء (100%) ضرورة نقل المقامات لتناسب مختلف المديات الصوتية. علاوة على ذلك رأى 40% أن المنشورات الحالية تقتصر إلى معلومات ثقافية وتاريخية وسياقية كافية، فيما لاحظ 60% محدودية توظيف الموروث المصحوب بالبيانو في تعليم الغناء.

تكشف النتائج عن توتر جوهري بين الإطار المقامي للموسيقى التركية ونظام الضبط المعتدل للبيانو، مما يُؤد صعوبات إيقاعية ولحنية ونغمية لدى الطلاب. ويمكن تعزيز الفاعلية البيداغوجية لهذا الموروث من خلال التنظيمات الأصلية أسلوبياً، وخيارات النقل المرن للمقامات، وإثراء المعلومات السياقية. وتوصي الدراسة بما يلي) 1: (توسيع المنشورات لتشمل خلفيات ثقافية وتاريخية مُفصلة؛ 2) (إعداد تنظيمات جديدة تتضمن نسخاً مرنة من حيث المقامات؛ 3) (إدراج مقرر متخصص في المصاحبة البيانوية للموسيقى التركية ضمن برامج تعليم الغناء؛ 4) (تعزيز نماذج المصاحبة الهجينة الجامعة بين الآلات التركية والغربية؛ 5) (تقوية أسس الغناء لدى الطلاب عبر تمرينات الوعي الجسدي والتنفس).

تُقدّم هذه الدراسة أول تحليل شامل للتحديات البيداغوجية المرتبطة بالموروث الموسيقي التركي المصحوب بالبيانو في تعليم الغناء. وبمزجها آراء الخبراء مع التحليل الموسيقي، تُنتج رؤى أصيلة حول أوجه التناظر البنوي بين الموسيقى التركية المقامية وممارسات الهارموني والمصاحبة الغربية. وتُوفّر النتائج توجيهاً قيماً للمنظمين والمعلمين والمطورين المناهج الساعين إلى تحديث تعليم الغناء التركي.

الكلمات المفتاحية: تعليم الصوت، الغناء، تمرين الصوت الأساسي، الموسيقى التركية، تمرين المصاحبة البيانوية

Résumé Structuré:

Cette étude vise à identifier et à analyser les difficultés rencontrées lors de l'arrangement du répertoire musical turc traditionnel dans des structures polyphoniques (accompagnées au piano) pour l'enseignement vocal. Le piano étant un instrument accordé selon le système de tempérament égal occidental, son utilisation dans la musique modale turque (makam) engendre des défis singuliers sur les plans rythmique, mélodique et intonatif. La recherche s'attache à examiner ces problématiques du point de vue d'enseignants vocaux spécialisés et d'accompagnateurs, afin de guider les futures pratiques d'arrangement et d'enseignement.

Cette étude de cas qualitative est conçue pour examiner un phénomène contemporain dans son cadre éducatif réel. L'échantillonnage en boule de neige a été utilisé pour sélectionner des spécialistes de la musique turque et de l'accompagnement au piano. La collecte des données repose sur deux sources : (1) un questionnaire structuré complété par 10 experts, et (2) des entretiens semi-directifs menés avec quatre spécialistes (deux accompagnateurs au piano codés E.1-E.2 et deux enseignants vocaux codés S.E.1-S.E.2). Par ailleurs, deux publications de référence ont été analysées sous leurs aspects rythmiques, mélodiques, modaux et pédagogiques : « Türküler avec accompagnement de piano pour le chant » de Tuğcular (2011) et « Œuvres avec accompagnement de piano pour chant, violon, alto et violoncelle » de Mirzayeva (2012). Les données quantitatives ont été analysées par distributions de fréquences et pourcentages ; les données qualitatives ont fait l'objet d'une analyse descriptive et thématique.

Les résultats indiquent que 50 % des experts rencontrent des difficultés rythmiques et mélodiques, notamment avec des structures métriques non occidentales telles que 7/8 et 11/8. Des difficultés modales ont été signalées par 30 % d'entre eux, principalement en raison de problèmes d'intonation liés aux intervalles microtonaux (koma) que le piano ne peut reproduire avec précision. Quarante pour cent des experts ont noté que certains arrangements s'écartent partiellement de l'authenticité du répertoire TRT traditionnel. Bien que 60 % aient jugé les accompagnements techniquement compatibles avec les lignes vocales, les retours qualitatifs révèlent qu'une dépendance excessive au langage harmonique occidental pourrait nuire à l'identité modale de la musique turque. La totalité des experts (100 %) a souligné la nécessité de transpositions adaptées aux différentes tessitures vocales. En outre, 40 % ont estimé que les publications actuelles manquaient d'informations culturelles, historiques et contextuelles suffisantes, et 60 % ont constaté un recours limité au répertoire avec accompagnement de piano dans l'enseignement vocal.

Les résultats mettent en évidence une tension fondamentale entre le cadre modal de la musique turque et le système de tempérament égal du piano, engendrant des difficultés rythmiques, mélodiques et intonatives pour les étudiants. L'efficacité pédagogique de ce répertoire peut être améliorée grâce à des arrangements stylistiquement authentiques, des options de transposition souples et un enrichissement des informations contextuelles. L'étude formule les recommandations suivantes: (1) enrichir les publications par des notices culturelles et historiques détaillées ; (2) créer de nouveaux arrangements proposant des versions flexibles en termes de tonalité ; (3) intégrer dans les programmes vocaux un cours dédié à l'accompagnement au piano pour la musique turque ; (4) promouvoir des modèles d'accompagnement hybrides associant instruments turcs et occidentaux ; (5) renforcer les fondements vocaux des étudiants par des exercices de conscience corporelle et de respiration.

Cette étude constitue la première analyse complète des défis pédagogiques liés au répertoire de musique turque avec accompagnement de piano dans l'enseignement vocal. En combinant avis d'experts et analyse musicale, elle apporte un éclairage original sur les incompatibilités structurelles entre la musique modale turque et les pratiques harmoniques et d'accompagnement occidentales. Les résultats offrent des orientations précieuses aux arrangeurs, aux enseignants et aux concepteurs de programmes cherchant à moderniser l'enseignement vocal turc.

Mots-clés: Éducation vocale, chant, exercice vocal fondamental, musique turque, exercice d'accompagnement au piano

Resumen Estructurado:

Este estudo tem como objetivo identificar e analisar os desafios enfrentados no arranjo do repertório musical turco tradicional em estruturas polifônicas (acompanhadas ao piano) para o ensino vocal. Como o piano é um instrumento afinado segundo o sistema de temperamento igual ocidental, sua utilização na música modal turca (makam) apresenta desafios singulares nos planos rítmico, melódico e de entoação. A pesquisa concentra-se em examinar essas questões sob a perspectiva de educadores vocais especializados e acompanhadores, a fim de orientar futuros arranjos e práticas pedagógicas.

Este estudo de caso qualitativo foi concebido para examinar um fenômeno contemporâneo em seu ambiente educacional real. A amostragem em bola de neve foi utilizada para selecionar especialistas em música turca e acompanhamento ao piano. A coleta de dados baseou-se em duas fontes: (1) um questionário estruturado respondido por 10 especialistas e (2) entrevistas semiestruturadas realizadas com quatro especialistas (dois acompanhadores ao piano codificados como E.1–E.2 e dois educadores vocais codificados como S.E.1–S.E.2). Além disso, duas publicações de referência foram analisadas quanto às suas características rítmicas, melódicas, modais e pedagógicas: "Türküler com acompanhamento de piano para canto" de Tuğcular (2011) e "Obras com acompanhamento de piano para canto, violino, viola e violoncelo" de Mirzayeva (2012). Os dados quantitativos foram analisados por meio de distribuições de frequência e percentuais; os dados qualitativos foram examinados por análise descritiva e temática.

Os resultados indicam que 50% dos especialistas enfrentam dificuldades rítmicas e melódicas, especialmente com estruturas métricas não ocidentais como 7/8 e 11/8. Dificuldades modais foram relatadas por 30%, principalmente devido a problemas de entoação causados pelos intervalos microtonais (koma) que o piano não consegue reproduzir com precisão. Quarenta por cento dos especialistas observaram que alguns

arranjos se afastam parcialmente da autenticidade do repertório tradicional da TRT. Embora 60% tenham considerado os acompanhamentos tecnicamente compatíveis com as linhas vocais, os retornos qualitativos revelam que a dependência excessiva da linguagem harmônica ocidental pode comprometer a identidade modal da música turca. A totalidade dos especialistas (100%) enfatizou a necessidade de transposições adaptadas às diferentes tessituras vocais. Além disso, 40% apontaram que as publicações atuais carecem de informações culturais, históricas e contextuais suficientes, e 60% constataram um uso limitado do repertório com acompanhamento de piano no ensino vocal.

Os resultados revelam uma tensão fundamental entre o quadro modal da música turca e o sistema de temperamento igual do piano, gerando dificuldades rítmicas, melódicas e de entoação para os estudantes. A eficácia pedagógica deste repertório pode ser aprimorada por meio de arranjos estilisticamente autênticos, opções flexíveis de transposição e enriquecimento das informações contextuais. O estudo apresenta as seguintes recomendações: (1) ampliar as publicações com informações culturais e históricas detalhadas; (2) criar novos arranjos com versões flexíveis em termos de tonalidade; (3) incorporar nos programas vocais uma disciplina dedicada ao acompanhamento ao piano para a música turca; (4) promover modelos de acompanhamento híbridos que combinem instrumentos turcos e ocidentais; (5) fortalecer os fundamentos vocais dos estudantes por meio de exercícios de consciência corporal e respiração.

Este estudo constitui a primeira análise abrangente dos desafios pedagógicos associados ao repertório de música turca com acompanhamento de piano no ensino vocal. Ao combinar a opinião de especialistas com a análise musical, oferece perspectivas originais sobre as incompatibilidades estruturais entre a música modal turca e as práticas harmônicas e de acompanhamento ocidentais. Os resultados fornecem orientações valiosas para arranjadores, educadores e desenvolvedores de currículo que buscam modernizar o ensino vocal turco.

Palabras clave: Educação vocal, canto, exercício vocal fundamental, música turca, exercício de acompanhamento ao piano

结构化摘要:

本研究旨在识别和分析传统土耳其音乐曲目被改编为多声部（钢琴伴奏）结构用于声乐教学时所面临的挑战。由于钢琴是按照西方平均律系统调音的乐器，其在土耳其调式音乐（makam）中的运用带来了独特的节奏、旋律和音准方面的挑战。本研究从专业声乐教育者和伴奏者的视角出发，深入探讨上述问题，以期为未来的改编实践和教学活动提供指导。

本质性案例研究旨在真实教育环境中考察一种当代现象。研究采用滚雪球抽样法选取土耳其音乐与钢琴伴奏领域的专家。数据收集来源于两个渠道：（1）由10位专家填写的结构化问卷；（2）与四位专家进行的半结构化访谈（两位钢琴伴奏者编码为E.1-E.2，两位声乐教育者编码为S.E.1-S.E.2）。此外，研究还对两部重要文献进行了节奏、旋律、调式及教学特征方面的分析，分别为：Tuğcular（2011年）的《声乐钢琴伴奏土耳其民谣》和Mirzayeva（2012年）的《声乐、小提琴、中提琴与大提琴钢琴伴奏作品集》。定量数据采用频率和百分比分布进行分析；定性数据则通过描述性分析和主题分析加以考察。

研究表明，50%的专家在节奏与旋律方面遭遇困难，尤其体现在7/8和11/8等非西方拍号结构上。30%的专家反映存在调式方面的挑战，主要源于钢琴无法精确再现微音程（koma）音程所引发的音准问题。40%的专家指出，部分改编作品与传统土耳其广播电视（TRT）曲目的原真性存在一定偏差。尽管60%的专家认为伴奏在技术层面与声乐线条基本兼容，但定性反馈显示，过度依赖西方和声语言可能损害土耳其音乐的调式特性。全体专家（100%）均强调了针对不同音域进行移调的

必要性。此外，40%的专家认为现有出版物缺乏充足的文化、历史及背景信息，60%的专家指出钢琴伴奏曲目在声乐教学中的应用十分有限。

研究发现揭示了土耳其音乐调式框架与钢琴平均律系统之间的根本张力，这一张力给学生造成了节奏、旋律和音准方面的困难。通过风格真实的改编、灵活的移调选项以及丰富的背景信息，可以有效提升该曲目的教学效果。本研究提出以下建议：（1）扩充出版物中的详细文化与历史背景资料；（2）创作包含调性灵活版本的新改编作品；（3）在声乐课程中增设专门针对土耳其音乐钢琴伴奏的课程；（4）推广融合土耳其乐器与西方乐器的混合伴奏模式；（5）通过身体意识和呼吸练习强化学生的声乐基础。

本研究对声乐教学中土耳其音乐钢琴伴奏曲目相关教学挑战进行了首次全面分析。通过将专家意见与音乐分析相结合，为土耳其调式音乐与西方和声及伴奏实践之间的结构性不兼容问题提供了独到见解。研究成果为致力于推动土耳其声乐教学现代化的改编者、教育者及课程开发者提供了宝贵的参考依据。

关键词：声乐教育，歌唱，基础声乐练习，土耳其音乐，钢琴伴奏练习

Структурированное резюме:

Данное исследование направлено на выявление и анализ трудностей, возникающих при аранжировке традиционного турецкого музыкального репертуара в многоголосные структуры (с фортепианным сопровождением) для использования в вокальном обучении. Поскольку фортепиано является инструментом, настроенным по западной системе равномерной темперации, его применение в турецкой модальной музыке (макам) порождает особые ритмические, мелодические и интонационные трудности. Исследование сосредоточено на изучении данных проблем с точки зрения специалистов в области вокальной педагогики и концертмейстеров с целью выработки рекомендаций для будущих аранжировок и учебных практик.

Данное качественное исследование в форме кейс-стади разработано для изучения современного явления в реальной образовательной среде. Для отбора специалистов в области турецкой музыки и фортепианного аккомпанемента применялся метод снежного кома. Сбор данных осуществлялся из двух источников: (1) структурированная анкета, заполненная 10 экспертами, и (2) полуструктурированные интервью с четырьмя специалистами (два концертмейстера с кодами E.1–E.2 и два педагога по вокалу с кодами S.E.1–S.E.2). Кроме того, два ключевых издания были проанализированы с точки зрения ритмических, мелодических, модальных и педагогических особенностей: «Турецкие народные песни с фортепианным сопровождением для пения» Tuğsular (2011) и «Произведения с фортепианным сопровождением для пения, скрипки, альты и виолончели» Mirzayeva (2012). Количественные данные анализировались с помощью частотных и процентных распределений; качественные данные — посредством описательного и тематического анализа.

Результаты показывают, что 50% экспертов сталкиваются с ритмическими и мелодическими трудностями, особенно связанными с незападными метрическими структурами, такими как 7/8 и 11/8. Модальные трудности отметили 30% респондентов — главным образом вследствие интонационных проблем, обусловленных микротональными (кома) интервалами, которые фортепиано не способно воспроизвести точно. Сорок процентов экспертов указали, что ряд аранжировок частично отстает от аутентичности традиционного репертуара TRT. Хотя 60% сочли аккомпанементы технически совместимыми с вокальными партиями, качественные отзывы свидетельствуют о том, что чрезмерная опора на западный гармонический язык может нанести ущерб модальной идентичности турецкой музыки. Все эксперты (100%) подчеркнули необходимость транспозиции для различных голосовых диапазонов. Помимо этого, 40% отметили недостаточность культурной, исторической и

контекстуальной информации в существующих изданиях, а 60% констатировали ограниченное использование репертуара с фортепианным сопровождением в вокальном обучении.

Полученные результаты выявляют фундаментальное противоречие между модальной системой турецкой музыки и темперированным строем фортепиано, что порождает ритмические, мелодические и интонационные трудности для учащихся. Педагогическую эффективность данного репертуара можно повысить посредством стилистически аутентичных аранжировок, гибких вариантов транспозиции и обогащения контекстуальной информации. Исследование формулирует следующие рекомендации: (1) расширить издания подробными культурно-историческими сведениями; (2) создать новые аранжировки с тонально гибкими версиями; (3) включить в программы вокального обучения специальный курс фортепианного аккомпанемента для турецкой музыки; (4) содействовать развитию гибридных моделей аккомпанемента, сочетающих турецкие и западные инструменты; (5) укреплять вокальные основы учащихся посредством упражнений на осознанность тела и дыхание.

Данное исследование представляет собой первый комплексный анализ педагогических трудностей, связанных с репертуаром турецкой музыки с фортепианным сопровождением в вокальном обучении. Объединяя экспертные оценки с музыкальным анализом, оно предлагает оригинальное осмысление структурных несовместимостей между турецкой модальной музыкой и западными гармоническими и аккомпаниаторскими практиками. Результаты исследования служат ценным ориентиром для аранжировщиков, педагогов и разработчиков учебных программ, стремящихся к модернизации турецкого вокального образования.

Ключевые слова: Вокальное обучение, пение, базовое вокальное упражнение, турецкая музыка, упражнение с фортепианным сопровождением

संरचित सारांशः

इस अध्ययन का उद्देश्य पारंपरिक तुर्की संगीत की धुनों को गायन प्रशिक्षण के लिए बहु-स्वर (पियानो-सहित) संरचनाओं में व्यवस्थित करने के दौरान आने वाली चुनौतियों की पहचान करना और उनका विश्लेषण करना है। चूँकि पियानो एक पश्चिमी-स्वर वाला वाद्य यंत्र है, इसलिए माडल (मक़ाम) तुर्की संगीत में इसके उपयोग से अनूठी लयबद्ध, धुनात्मक और स्वर-संबंधी चुनौतियाँ उत्पन्न होती हैं। यह शोध भविष्य के संगीत संयोजन और शिक्षण प्रथाओं का मार्गदर्शन करने के लिए विशेषज्ञ गायन शिक्षकों और साथी कलाकारों के दृष्टिकोण से इन मुद्दों को समझने पर केंद्रित है।

यह गुणात्मक केस स्टडी अपने वास्तविक जीवन के शैक्षिक परिवेश के भीतर एक समकालीन घटना की जांच करने के लिए तैयार की गई है। तुर्की संगीत और पियानो साथी कलाकारों में विशेषज्ञों का चयन करने के लिए स्नोबॉल सैपलिंग का उपयोग किया गया था। डेटा संग्रह में दो स्रोत शामिल थे: (1) 10 विशेषज्ञों द्वारा पूरा किया गया एक संरचित सर्वेक्षण, और (2) चार विशेषज्ञों के साथ अर्ध-संरचित साक्षात्कार (दो पियानो साथी जिन्हें E.1–E.2 के रूप में कोडित किया गया और दो गायन शिक्षक जिन्हें S.E.1–S.E.2 के रूप में कोडित किया गया)। इसके अतिरिक्त, दो प्रमुख प्रकाशन—तुगकुज़ार का (2011) "Şan İçin Piyano Eşlikli Türküler" और मिज़ियेवा की (2012) "Şan Keman Viyola ve Viyolonsel İçin Piyano Eşlikli Eserler" का लयबद्ध, धुनात्मक, मोडल और शैक्षिक विशेषताओं के लिए विश्लेषण किया गया। मात्रात्मक डेटा का विश्लेषण आवृत्ति और प्रतिशत वितरण का उपयोग करके किया गया; गुणात्मक डेटा का परीक्षण वर्णनात्मक और विषयगत विश्लेषण के माध्यम से किया गया।

परिणाम बताते हैं कि 50% विशेषज्ञों को लयबद्ध और धुनात्मक कठिनाइयों का सामना करना पड़ता है, विशेष रूप से 7/8 और 11/8 जैसे गैर-पश्चिमी समय संकेतों के साथ। 30% ने मोडल चुनौतियों की सूचना दी, मुख्य रूप से माइक्रोटोनल (कोमा) अंतरालों के कारण होने वाली स्वर-स्वरता (intonation) की समस्याओं के कारण, जिन्हें पियानो पर सटीक रूप से दोहराया नहीं जा सकता। चालीस प्रतिशत विशेषज्ञों ने उल्लेख किया कि कुछ व्यवस्थाएँ पारंपरिक टीआरटी (TRT) रिपर्टॉयर की प्रामाणिकता से आंशिक रूप से विचलित होती हैं। जहाँ 60% को संगत वाद्ययंत्र (accompaniments) गायन की धुनों के साथ तकनीकी रूप से संगत लगे, वहीं गुणात्मक प्रतिक्रिया से पता चला कि पश्चिमी हार्मोनिक भाषा पर अत्यधिक निर्भरता तुर्की संगीत की मोडल पहचान को कम कर सकती है। सभी विशेषज्ञों (100%) ने विभिन्न गायन श्रेणियों (vocal ranges) के लिए सुर-परिवर्तन (transpositions) की आवश्यकता पर जोर दिया। इसके अलावा, 40% ने बताया कि वर्तमान प्रकाशनों में पर्याप्त सांस्कृतिक, ऐतिहासिक और संदर्भगत जानकारी का अभाव है, और 60% ने गायन प्रशिक्षण में पियानो-संगत रेपर्टॉयर (repertoire) के सीमित उपयोग पर ध्यान दिया।

निष्कर्ष तुर्की संगीत के मोडल ढांचे और पियानो की टेम्परड ट्यूनिंग प्रणाली के बीच एक मौलिक तनाव को दर्शाते हैं, जिससे छात्रों के लिए लयबद्ध, धुनात्मक और स्वर-संबंधी चुनौतियां उत्पन्न होती हैं। प्रामाणिक शैलीगत व्यवस्थाओं, लचीले ट्रांसपोज़िशन विकल्पों और समृद्ध संदर्भिक जानकारी के माध्यम से इस रचना-संग्रह की शैक्षिक प्रभावशीलता में सुधार किया जा सकता है। अध्ययन में निम्नलिखित की सिफारिश की गई है: (1) विस्तृत सांस्कृतिक और ऐतिहासिक पृष्ठभूमि के साथ प्रकाशनों का विस्तार करना; (2) की-फ्लैक्सिबल संस्करणों के साथ नए अरेंजमेंट बनाना। (3) गायन कार्यक्रमों में तुर्की संगीत के लिए पियानो संगतता पर एक समर्पित पाठ्यक्रम जोड़ना; (4) तुर्की और पश्चिमी वाद्ययंत्रों का उपयोग करके हाइब्रिड संगतता मॉडल को बढ़ावा देना; और (5) शारीरिक-जागरूकता और श्वास अभ्यास के माध्यम से छात्रों के गायन के मूल सिद्धांतों को मजबूत करना।

यह अध्ययन गायन शिक्षा में पियानो-संगत तुर्की संगीत की धरोहर से जुड़ी शैक्षिक चुनौतियों का पहला व्यापक विश्लेषण प्रस्तुत करता है। विशेषज्ञों की राय को संगीत विश्लेषण के साथ मिलाकर, यह मॉडल तुर्की संगीत और पश्चिमी हार्मोनिक और संगतता प्रथाओं के बीच संरचनात्मक असंगतियों पर मौलिक अंतर्दृष्टि प्रदान करता है। निष्कर्ष, तुर्की गायन शिक्षा को आधुनिक बनाने की चाह रखने वाले प्रबंधकों, शिक्षकों और पाठ्यक्रम विकासकर्ताओं के लिए मूल्यवान मार्गदर्शन प्रदान करते हैं।

कीवर्ड: गायन शिक्षा, गायन, मूल स्वर व्यायाम, तुर्की संगीत, पियानो संगतता अभ्यास

Yapılandırılmış Özet:

Bu çalışma, geleneksel Türk müziği repertuvarının vokal eğitiminde kullanılmak üzere çok sesli (piyano eşlikli) yapıları düzenlendiğinde ortaya çıkan güçlükleri tespit etmeyi ve analiz etmeyi amaçlamaktadır. Piyano, Batı'nın tampere akort sistemine göre düzenlenmiş bir çalgı olduğundan, makamsal Türk müziğinde kullanımı özgün ritmik, melodik ve entonasyon sorunlarını beraberinde getirmektedir. Araştırma, bu sorunları uzman ses eğitimcileri ve piyanistlerin bakış açılarından ele alarak gelecekteki düzenlemelere ve öğretim uygulamalarına yol göstermeyi hedeflemektedir.

Bu nitel durum çalışması, çağdaş bir olguyu gerçek yaşamdaki eğitim ortamında incelemek amacıyla tasarlanmıştır. Türk müziği ve piyano eşliği alanındaki uzmanların seçiminde kartopu örnekleme kullanılmıştır. Veri toplama iki kaynağa dayanmaktadır: (1) 10 uzmana uygulanan yapılandırılmış anket ve (2) dört uzmanla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler (iki piyano eşlikçisi E.1–E.2, iki ses eğitimcisi S.E.1–S.E.2 olarak kodlanmıştır). Bunlara ek olarak, Tuğcular'ın (2011) "Şan İçin Piyano Eşlikli Türküler" ve Mirzaye'nin (2012) "Şan Keman Viyola ve Viyolonsel İçin Piyano Eşlikli Eserler" adlı iki temel yayın; ritmik, melodik, makamsal ve pedagojik özellikler bakımından incelenmiştir. Nicel veriler frekans ve yüzde dağılımlarıyla; nitel veriler ise betimsel ve tematik analizle değerlendirilmiştir.

Sonuçlar, uzmanların %50'sinin özellikle 7/8 ve 11/8 gibi Batı dışı usul yapılarıyla ilgili ritmik ve melodik güçlükler yaşadığını ortaya koymaktadır. Makamsal güçlükler %30 oranında bildirilmiş olup bu durum ağırlıklı olarak piyano ile tam olarak üretilemeyen mikrotonal (koma) aralıklarının yol açtığı entonasyon sorunlarından kaynaklanmaktadır. Uzmanların %40'ı bazı düzenlemelerin geleneksel TRT repertuvarı özgünlüğünden kısmen saptığını belirtmiştir. Eşliklerin teknik açıdan vokal çizgilerle büyük ölçüde (%60) uyumlu bulunduğu görülmekle birlikte, nitel geri bildirimler Batı armoni diline aşırı bağımlılığın Türk müziğinin makamsal kimliğini zedeleyebileceğine işaret etmektedir. Tüm uzmanlar (%100) farklı ses aralıkları için transpozisyon yapılmasının zorunlu olduğunu vurgulamıştır. Öte yandan uzmanların %40'ı mevcut yayınların yeterli kültürel, tarihsel ve bağlamsal bilgi sunmadığını, %60'ı ise vokal eğitimde piyano eşlikli repertuvara sınırlı düzeyde başvurulduğunu ifade etmiştir.

Bulgular, Türk müziğinin makamsal yapısı ile piyanonun tampere akort sistemi arasındaki temel gerilimi gün yüzüne çıkarmakta; bu gerilim öğrenciler için ritmik, melodik ve entonasyon güçlüklerine zemin hazırlamaktadır. Repertuvarın pedagojik etkinliği; özgün üslupla yapılan düzenlemeler, esnek transpozisyon seçenekleri ve zenginleştirilmiş bağlamsal bilgi aracılığıyla geliştirilebilir. Çalışma şu önerileri sunmaktadır: (1) yayınların ayrıntılı kültürel ve tarihsel arka planla genişletilmesi; (2) tonalite açısından esnek versiyonlar içeren yeni düzenlemelerin oluşturulması; (3) vokal programlara Türk müziği için piyano eşliğine yönelik özel bir dersin eklenmesi; (4) Türk ve Batı çalgılarını bir araya getiren hibrit eşlik modellerinin yaygınlaştırılması; (5) beden farkındalığı ve nefes egzersizleri aracılığıyla öğrencilerin vokal temellerinin güçlendirilmesi.

Bu çalışma, vokal eğitimde piyano eşlikli Türk müziği repertuvarına ilişkin pedagojik güçlüklerin ilk kapsamlı analizini sunmaktadır. Uzman görüşlerini müzikal analizle harmanlayarak makamsal Türk müziği ile Batı'nın armoni ve eşlik uygulamaları arasındaki yapısal uyumsuzluklara özgün bir bakış açısı getirmektedir. Bulgular; Türk vokal eğitimini modernleştirmeye çalışan düzenleyicilere, eğitimcilere ve müfredat geliştiricilerine değerli bir rehberlik sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ses eğitimi, şarkı söyleme, temel ses egzersizi, Türk müziği, piyano eşlik egzersizi

www.turkishstudies.net/turkishstudies**Turkish Studies**

eISSN: 1308-2140



Pedagogical Solution Suggestions for Problems Encountered While Working with Turkish Music Pieces Accompanied by Piano Used in Individual Voice Training

Introduction

Individual voice training is a comprehensive process that aims for the individual to use their voice correctly, effectively, and healthily, addressing both technical and esthetic dimensions together (Töreyin, 2015). In the process of voice training, the aim is for the student to acquire fundamental skills such as breath control, use of resonance, articulation, intonation, and the correct execution of vertical and horizontal voice movements. The physiological and acoustic characteristics of the human voice emerge as a complex function during singing (Zeren, 1978), thus voice training is considered a multidimensional field of study with both scientific and artistic aspects.

Turkish music has a rich performance tradition with its modal scales, melodic characteristics, and rhythmic patterns (Akdoğan, 1996; Dağlı, Dönmez & Kalyoncu, 2019). The use of this repertoire in individual vocal training contributes to the student's understanding of traditional music culture and enhances their musical diversity. However, the microtonal areas, comma values, makam transitions, and long phrase structures in Turkish music can create various technical difficulties, especially for beginner and intermediate level students. This situation arises from the fact that the makam system is different from the equal temperament system of Western music (Baş, 2017).

At this point, piano accompaniment holds an important place in vocal training practices as both a guiding and supportive element. The piano, with its wide range of tones, versatile structure, and harmonic possibilities, occupies a central place in music education (Kurtuldu, 2016). The piano, used as the primary instrument in vocal, ear training, harmony, and individual voice training, guides the soloist in achieving the correct timbre, rhythm, and musical balance. However, the fixed pitch structure of the piano does not directly accommodate the microtonal structure of Turkish music, which can lead to intonation issues and the inability to fully perceive the unique timbre of the makam in accompanied works (Baş, 2017). This situation constitutes one of the main problem areas of the research.

The resonance areas of the human voice, the phonation mechanism, and breath control directly affect the sound production and intonation problems that arise in accompanied works (Sabar, 2008; Kayabınar, 2006). Especially in modal structures, the ability to accurately produce the small intervals used depends on the student's auditory and technical proficiency. In the performance of Turkish music pieces with piano accompaniment, the student may struggle with hearing and vocalizing these microtonal differences.

Therefore, identifying the problems encountered while working with Turkish music pieces accompanied by piano is an important need in the field of vocal education, both pedagogically and performatively. The evaluation of expert opinions not only helps in understanding the difficulties that arise at the rhythmic, melodic, modal, and harmonic levels but also sheds light on the development of more effective methods in the educational environment.

This research aims to comprehensively address Turkish music pieces accompanied by piano used in individual voice training, examining the issues that arise while working with these pieces in line with expert opinions; thus, it seeks to provide scientific and practical contributions to voice training practices.

A significant portion of the issues that arise when working with Turkish music pieces accompanied by piano in individual vocal training stems from the structural characteristics of Turkish music. Turkish music offers a unique structure with its makam sequences, melodic rules, microtonal pitch system, and various rhythmic patterns. These characteristics make it technically and musically challenging to work with piano accompaniment, as they do not fully align with the equal temperament system of Western music (Akdoğan, 1996).

Turkish music is generally categorized into two main types: traditional Turkish music and contemporary Turkish music. There are significant differences between these two types in terms of the instruments used, style, performance techniques, and harmonic structure (Dağlı, Dönmez & Kalyoncu, 2019). The modal structure constitutes the most distinctive feature of Turkish music, and the microtonal notes within this structure do not correspond to the fixed-pitch system of the piano. Therefore, in piano-accompanied studies, accurately conveying microtonal intervals and ensuring correct intonation pose difficulties for students (Baş, 2017).

The use of the Turkish music repertoire in vocal training provides significant contributions to the student's cultural identity and musical awareness, while also requiring the accurate transmission of modal and rhythmic characteristics. This requirement is one of the main reasons for the problems encountered in studies conducted with piano accompaniment¹.

Voice Training

Voice training is a systematic process aimed at enabling individuals to use their voice in a healthy, correct, effective, and esthetic manner (Töreyn, 2015). This process includes breath control, use of resonance, articulation, intonation, development of vocal range, and acquisition of musical expression skills. Voice training is an interdisciplinary field that aims to develop the individual both technically and artistically based on the physiological and acoustic properties of the human voice (Zeren, 1978).

Routine exercises are performed in many iterations, with the difficulty level increasing in parallel with vocal development during training. While specific exercises are used for muscle development in voice training, exploring other combinations according to individual needs can also be beneficial. Vocal exercises are activities that individuals engage in before and after performances throughout their professional singing careers (Narin, 2021, p. 2).

Vocal training should prepare the individual for the stage and address both the artistic and athletic dimensions. In the vocal training process, it is essential to instill a disciplined approach from the beginning to develop the student's awareness and ensure sustainable professional vocal use. It is not appropriate for a professional athlete to perform warm-up and cool-down exercises with random movements or a lack of awareness. The same applies to a vocalist when performing vocal exercises. Physiologically-based exercise routines yield predictable results, allowing the vocalist to understand

¹ For various studies on the piano, see also: Gün ve Köse, 2011; Özkişi, 2011; Sönmezöz, 2013; Gün ve Yıldız, 2014; Kaya, 2015; Karahan, 2017; Çağlak ve Ercan, 2017; Sever ve Sever, 2017; Açıksöz ve Güdek, 2018; Soyman ve Hamzaoglu Birer, 2018; Yazıcı, 2019; Özalp ve Dalkıran, 2019; Şenoğlu Özdemir ve Can, 2019; Eminova, 2020; Zeteroğlu ve Köse, 2020; Aydın ve diğerleri, 2021; Sezen ve Özerdem, 2022; Ömür, 2022; Kıratlı ve Kanapiyanova, 2023; Jelen ve Gedik, 2024; Alaskan, 2024; Bozkurt ve Özkan Köse, 2024; Baydağ ve diğerleri, 2024; Karakaş ve Dündar, 2025; Doğan ve Eminova, 2025; Saygı Gerçekler ve Dinçer, 2019; Kalkanoğlu, 2020; Demirtaş, 2020; Şahin ve Şahin, 2020; Develi ve diğerleri, 2020; Özkan ve Güdek, 2022; Özer ve Erdem, 2024; Sönmezöz, 2022; Ceylan, 2024; Avcı ve diğerleri, 2019.

the necessary actions and guaranty success (Narin, S., Özkut, B., Orhon, E. Ş., & Denizoglu, İ. İ. 2019).

The use of the Turkish music repertoire in vocal training enriches the student's cultural identity while also bringing along specific technical requirements stemming from the modal structure. Therefore, in vocal training practices, the correct intonation of modal scales, the clean execution of transitions, and the support of long phonation structures with proper breathing technique are of great importance (Sabar, 2008). In piano-accompanied studies, since the student needs to achieve both auditory and technical harmony, the foundations of vocal training directly determine the success of this process.

Working Techniques and Basic Principles in Voice Training Vocal exercises used in the practical aspect of voice training aim to improve breath control, activate resonance areas, enhance tone quality, and strengthen the vocal organs (Kolçak, 1998). Exercises are generally conducted using vocal sounds, consonant-supported studies, humming exercises, staccato, and legato techniques (Kurt, 2004; Baltacıoğlu, 2013).

Since small intervals need to be accurately expressed in the modal Turkish music repertoire, the student must possess advanced auditory awareness to perceive and produce these intervals. Therefore, vocal exercises should be adapted to the modal scales to support intonation accuracy (Sabar, 2008).

McKinney (1982) emphasizes that students may struggle when transitioning from exercises to songs; the teacher should prepare intermediate exercises to facilitate this transition. This approach is important in reducing intonation problems observed in Turkish music pieces accompanied by the piano.

Basic Principles

The basic principles of vocal training are summarized under the following headings

Correct Posture: Correct posture is the foundation of sound production. The balanced position of the head, neck, and torso affects both breath control and resonance (Ömür, 2004). **Breathing Techniques:** Natural breathing is not sufficient for singing; the diaphragm and auxiliary respiratory muscles must be consciously used (Şenocak, 1983). Considering the long sentence structures in Turkish music, breath control is a fundamental determining factor in accompanied performances. **Resonance:** Resonance enables the amplification, timbre enhancement, and proper transmission of sound. The effective use of resonance is of critical importance for the correct tuning of microtonal intervals (Kayabınar, 2006).

Phonation: Phonation refers to the formation of sound thru the vibration of the vocal cords. Clean, balanced, and tension-free phonation is necessary for the correct performance of the works (Sabar, 2008).

Diction and Articulation; Diction and articulation exercises are important for the coherence of meaning and quality of expression in Turkish oral works (TDK, 2011).

Voice Types and Vocal Exercises: Voice types are classified as tenor, baritone, bass for men; and soprano, mezzo-soprano, and alto for women. Voice type is determined by anatomical features such as the length and thickness of the vocal cords, the structure of the larynx, and the size of the resonance cavities (Cevanşir & Gürel, 1982; Aladağ, 2017). The correct determination of voice type is an important component of the educational process, as it helps students identify the pitch at which they can perform Turkish music pieces accompanied by piano more comfortably. Vocal exercises are used for strengthening the vocal cords, improving breath control, enhancing articulation, and activating resonance areas (Sabar, 2008). Considering the small intervals in the

modal structure of the Turkish music repertoire, exercises that enhance students' auditory sensitivity are of great importance.

Resonance Exercises

Humming exercises with a closed mouth activate the resonance areas of the voice, enhancing its tonal quality (Sabar, 2008).

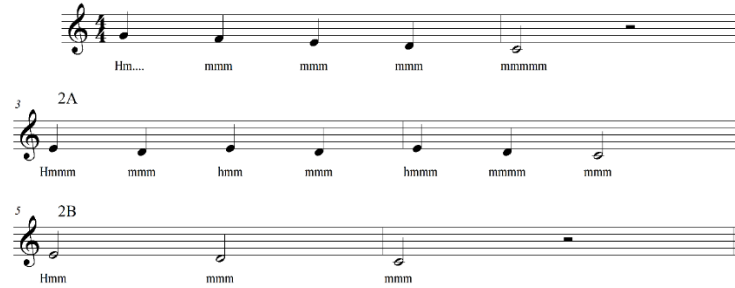


Figure 1: Examples of closed mouth airway exercises (Sabar, 2008, p. 79)

Respiratory Exercises

Exercises that strengthen the diaphragm and abdominal muscles allow long sentences to be spoken without interruption.

Staccato and Legato Exercises While staccato develops breath control and voice control, legato supports sentence flow and vocal flexibility (Baltacıoğlu, 2013; Kurt, 2004).



Figure 2: Staccato voice exercise (Baltacıoğlu, 2013, p. 36)

Purpose of the Research – Importance – Sub-Problems Purpose of the Research

The purpose of this research is to identify the problems encountered while working with piano-accompanied Turkish music pieces used in individual voice training, to examine these problems from rhythmic, melodic, maqam, and harmonic perspectives, and to provide solution suggestions based on expert opinions.

The Importance of the Research

This research is important because:

- The incompatibility between the modal structure of Turkish music and the temperament structure of piano accompaniment causes difficulties for voice training students (Baş, 2017).

- There are a limited number of studies in this field. An analysis based on expert opinions will contribute to the literature.
- The results can guide vocal educators in repertoire selection and accompaniment practices.
- It will contribute to the more effective teaching of Turkish music pieces and the development of vocal education pedagogy.

Sub-Problems of the Research

1. What are the problems encountered while working on the rhythmic structure of Turkish music pieces accompanied by piano?
2. What are the problems arising from the melodic structure?
3. What are the difficulties arising from the modal structure?
4. What are the problems encountered during the process of working with piano accompaniment?
5. What are the structural characteristics of the pieces?
6. What are the issues encountered in accompanying Turkish and Western musical instruments?
7. At what levels is Turkish music with piano accompaniment used in vocal training? At what levels are Turkish music pieces accompanied by piano used in vocal training?

Problem Situation

The modal structure of Turkish music, microtonal intervals, distinct melodic characteristics, and complex rhythmic patterns lead to various technical and pedagogical challenges in the vocal training process (Akdoğan, 1996; Dağlı et al., 2019). When this repertoire is applied with piano accompaniment, the problems become even more pronounced. Because the fixed-pitch and equal temperament system of the piano does not accommodate the microtones in the makam scales, students have difficulty achieving the correct intonation (Baş, 2017).

Additionally, the harmonic structure of the piano may not always be compatible with the bass-treble transitions, melodic lines, and melodic flow specific to Turkish music. This inconsistency can make it difficult for students to accurately reflect the melodic expression and feel the original character of the piece. The use of resonance in the human voice, phonation quality, and breath control are also areas where problems frequently arise in this process (Sabar, 2008).

For these reasons, voice educators encounter various difficulties in teaching Turkish music pieces accompanied by piano in terms of rhythm, melody, makam, harmony, intonation, and expression. The scientific identification of these difficulties and their evaluation by experts is an important necessity in terms of both the literature on voice training and pedagogical approaches aimed at practice.

Method

This section presents information on the research model, study group, data collection tools, data collection process, data analysis, and validity-reliability studies. The method has been structured in accordance with the purpose of the research.

Research Model

This research was conducted using the case study model, one of the qualitative research designs, as it aims to examine the problems encountered while working with Turkish music pieces

accompanied by piano in individual voice training based on expert opinions. Case studies allow for the in-depth examination of a specific phenomenon within its own context (Yıldırım & Şimşek, 2016). The contextual examination of the modal structures of Turkish music pieces, the characteristics of piano accompaniment, and their reflections in vocal training makes this model appropriate.

Study Group

The study group of the research consists of 10 experts experienced in the field of vocal training. Data was collected through survey forms prepared for these experts. To increase data diversity, semi-structured interviews were conducted with 4 experts (2 voice trainers, 2 accompanists) from the study group to obtain in-depth information.

In the selection of experts, criterion sampling, a purposive sampling method, was used. This approach ensures the selection of individuals who are knowledgeable and experienced in the research topic (Patton, 2014). While sharing expert opinions, they have been coded as Voice Educator 1, 2, etc. (VE1, VE2, etc.) and Accompanist 1, 2, etc. (A1, A2, etc.).

The following criteria were considered in the selection of experts:

- At least 5 years of experience in voice training
- Experience working with piano accompaniment
- Experience working with the Turkish music repertoire
- Currently working in conservatories, faculties of education, or music departments

These criteria ensured that the obtained data were based on field expertise.

Data Collection Tools

Four methods were used to collect data in the research:

a) Document Analysis. Piano-accompanied works in the Turkish music repertoire were examined, limited to two studies. Specifically:

- *Traditional Turkish Songs with Piano Accompaniment for Voice*
- *Piano Accompanied Works for Voice, Violin, Viola, and Cello: the studies*

were selected as the materials to be examined because one contains Turkish folk songs and the other contains Turkish classical music works. From the work titled "Vocal, Violin, Viola, and Cello Works with Piano Accompaniment," materials were used, specifically selecting vocal pieces for this study. Document analysis is a commonly used technique in qualitative research for the systematic examination of existing resources (Bowen, 2009).

b) Questionnaire Survey Form A survey has been developed to be administered to experts. The survey includes items covering 7 sub-problems related to rhythmic, melodic, modal, harmonic, and accompaniment characteristics.

c) Semi-Structured Interview Form The interview form, prepared to deepen the survey results, was shaped in accordance with the opinions of qualitative research experts and its validity was ensured (Creswell, 2013).

d) Audio Recordings: Expert interviews have been recorded with audio recordings to prevent data loss. Audio recordings contribute to the accurate transmission of participants' statements.

Data Collection Process

In the first phase of the research, piano-accompanied Turkish music works found in the literature were screened, and the works deemed suitable for the study were identified. Then, experts were contacted, the purpose of the study was explained, and the survey form was sent. After analyzing the surveys, online and face-to-face interviews were conducted with 5 experts (3 voice trainers, 2 piano accompanists) to obtain more detailed information. The interviews lasted 25–40 minutes, and the audio recordings were later transcribed.

Data Analysis The qualitative data obtained from the research were analyzed using the content analysis method. Content analysis allows for the interpretation of similar data by grouping them under specific themes (Yıldırım & Şimşek, 2016).

The following steps were followed in the analysis process:

- Coding of the data: Expert statements were coded line by line.

Categorization: The codes have been divided into categories such as rhythm, melody, mode, accompaniment, intonation, etc.

- Determination of themes: Main themes have been derived from the categories.
- Interpretation: The findings have been explained in accordance with the voice training literature and the main problem of the research.

Validity and Reliability

The following methods were used to ensure the validity and reliability of the research: • Expert Opinion: The survey and interview questions were evaluated by three qualitative research experts and two voice training experts (Creswell, 2013).

- Data Triangulation: Reliability was increased by using surveys, interviews, document analysis, and audio recordings together.
- Participant Validation: After the expert opinions were transcribed, they were sent back to the participants to confirm the accuracy of their statements.
- Detailed Description: While analyzing the findings, participant statements were conveyed without being taken out of context.

Ethical Considerations: The experts participating in the research were informed about the study, voluntary participation was emphasized, and confidentiality of their opinions was assured. All data have been used solely for academic purposes. In addition, ethical approval for this study was obtained from the Erciyes University Ethics Committee for Social and Human Sciences, based on the decision dated December 27, 2022, Application No. 565.

Findings

In this section, the findings related to the issues encountered while working with piano-accompanied Turkish music pieces used in individual voice training are presented under thematic headings based on data obtained through surveys, semi-structured interviews, and document reviews.

Rhythmic Structure, Bodily Awareness, and Exercise Usage

Research findings reveal that the level of usage of bodily awareness, breath, voice, and body exercises varies when working with Turkish music pieces accompanied by piano.

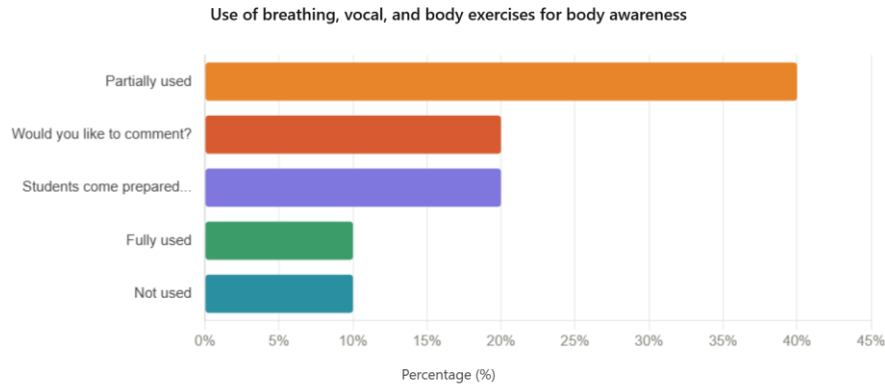


Figure 3: The use of breathing, voice, and body exercises for bodily awareness

According to the survey results, some participants partially or fully used these exercises, while others indicated that they did not use them regularly. Interview data indicate that the use of exercises largely depends on the instructor's approach and the student's technical background. Experts have stated that breathing and voice exercises are based on universal techniques; however, due to the use of the "hançere" in Turkish music and stylistic characteristics, differences in application have emerged. Additionally, it has been observed that yoga, speech, and posture exercises are considered complementary methods that enhance bodily awareness.

Problems Related to Rhythmic and Melodic Structure The findings indicate that while working on the rhythmic and melodic structure of Turkish music pieces accompanied by piano, particularly complex time signatures (7/8, 9/8, 11/8, etc.) can lead to harmony issues.

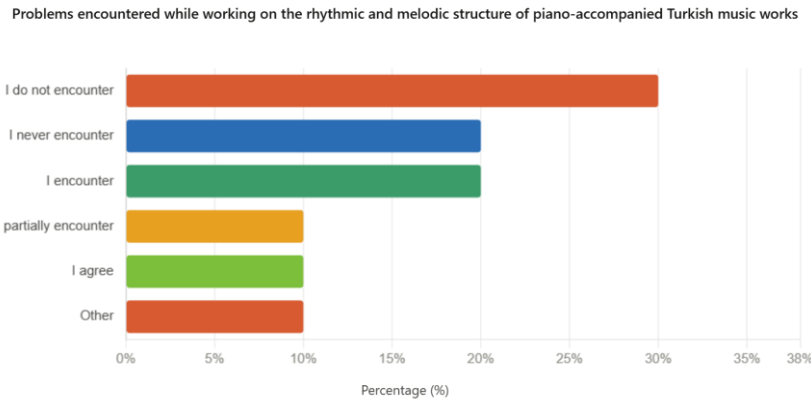


Figure 4: Problems encountered while working on the rhythmic and melodic structure of the works

The survey results reveal that there are different experiences among the participants on this issue; the problems are particularly more pronounced among beginner-level students. In the interviews, experts stated that the methods of "meşk" and the master-apprentice relationship, which are important teaching methods in Turkish music, are not sufficiently addressed in piano accompaniment studies; this can lead to a decrease in rhythmic flexibility. It has been stated that students who have been raised within the culture of Turkish music experience these kinds of problems to a more limited extent.

Modal Structure, Rhythm–Meter, and Intonation Issues

Research findings indicate that the most prominent area of concern when working with Turkish music pieces accompanied by piano is the modal structure and intonation.

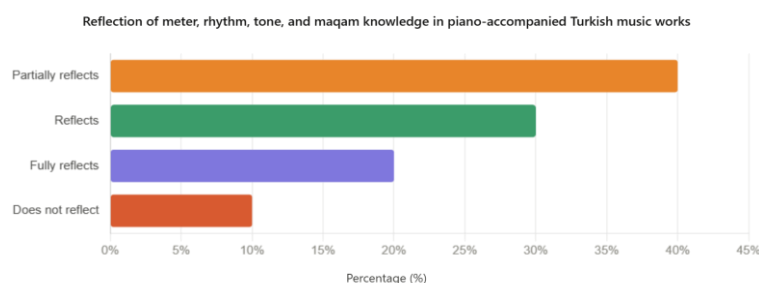


Figure 5: The state of reflecting the meter, rhythm, and makam information of Turkish music pieces accompanied by piano

Survey and interview data reveal that the inability of the equal temperament system of the piano to fully reflect the microtonal structure of Turkish music can lead to intonation and interpretation issues among students. Experts have stated that students with limited knowledge of makam struggle with makam-based progressions and transitions, while students with advanced knowledge of makam tend to exaggerate nuances. Additionally, it has been emphasized that arrangements based on Western harmony sometimes weaken the modal character and cause deviations from the original melodic texture of the piece.

Piano Accompaniment and Soloist Harmony

The findings indicate that the piano accompaniment and solo part are mostly technically compatible; however, in some arrangements, the accompaniment limits the soloist's interpretative freedom.

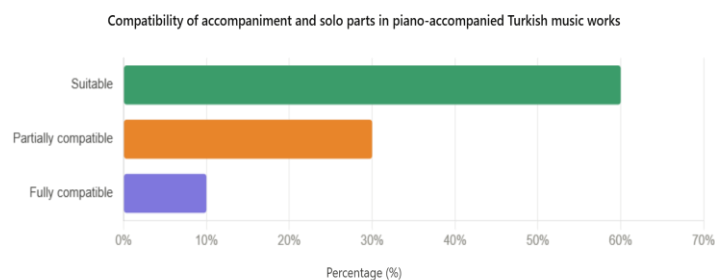


Figure 6: The harmony between piano accompaniment and solo part in Turkish music pieces with piano accompaniment

According to expert opinions, the dominance of the accompaniment thru melodic repetitions can reduce the soloist's freedom of individual expression and improvisation. However, it has been noted that there are instances where the piano accompaniment supports the musical integrity of the piece by adding color and fullness. These findings indicate that the piano accompaniment's supportive role is crucial in terms of the soloist-accompaniment harmony.

Transposition and Suitability for Voice Types

All the experts participating in the research agree that presenting Turkish music pieces accompanied by piano in transpositions suitable for different voice types is pedagogically necessary.

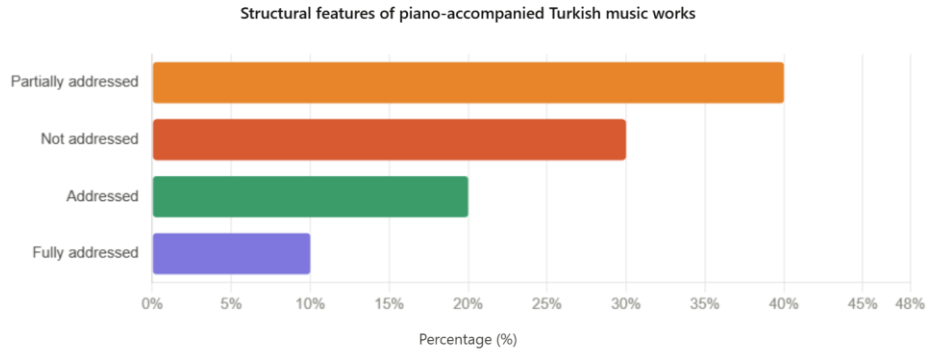


Figure 7: The necessity of transpositions/different keys of Turkish music pieces accompanied by piano (soprano, tenor, mezzo, baritone, alto) in basic voice, individual voice, and vocal training.

The findings indicate a strong consensus that transposition protects students' vocal health, provides technical comfort, and facilitates the educational process. In the interviews, the importance of explaining the concept of transposition found in traditional Turkish music within a pedagogical context was emphasized; it was stated that transposition practices should be addressed by considering the relationship between makam and sustained musical notes.

Structural Features and Pedagogical Content

The findings indicate that the publications featuring Turkish music works with piano accompaniment do not sufficiently cover information about the composer, lyricist, region, makam, usul, and period.

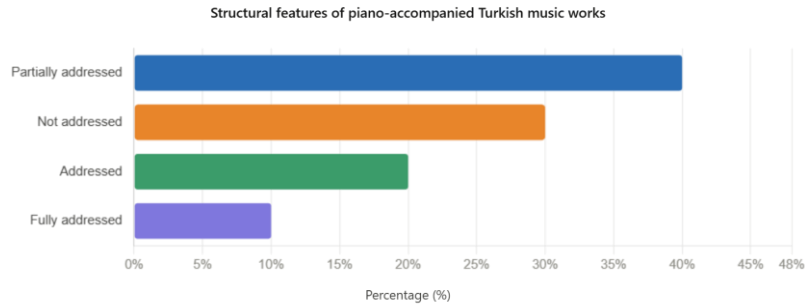


Figure 8: Structural features of Turkish music works accompanied by piano

Experts have stated that this situation makes it difficult to understand the works within their historical and cultural context and reduces their pedagogical depth. Additionally, the lack of classification of the works according to their difficulty levels has been considered a significant issue in the selection of materials for individual voice training.

Discussion and Conclusion

Discussion The findings of the research indicate that although Turkish music pieces accompanied by piano have significant potential in vocal education, they also contain issues regarding makam performance and the quality of pedagogical materials. Intonation problems in the modal structure are related to the tempered (non-just) nature of the piano; this situation supports the difficulty of preserving the original feel of Turkish music pieces in the Western music education system. The necessity for transposition and the lack of content knowledge are fundamental

requirements for the academic and pedagogical use of these materials. The low level of usage indicates a need for further work on the diversity and accessibility of the repertoire in this field.

This study, which examines Turkish music works accompanied by piano, offers significant contributions to the fields of music education and performance. In the study, the examination of two books selected with the consultation of experts aims to fill the gaps in the literature and to evaluate Turkish music works from a broader perspective. In the study conducted by Baş (2017), the works were examined only from a technical perspective (musical and formal analysis), whereas in this study, expert opinions were included to provide a more comprehensive evaluation.

The examinations conducted by consulting expert opinions enhance the scientific and practical value of the study. Experts consisting of music educators, performing artists, and academics have contributed to the evaluation of the works from both technical and esthetic perspectives. This approach has allowed the works to be evaluated not only thru technical analysis but also from pedagogical and performance perspectives. The inclusion of expert opinions in the study more clearly reveals the educational value and practical impact of Turkish music pieces accompanied by piano. In Baş's (2017) study, the pieces from Mirzayeva's (2012) book were not included. This study aims to address this gap in the literature by also examining Mirzayeva's works. "Vocal, Violin, Viola, and Cello Works with Piano Accompaniment" (Mirzayeva, 2012) and "Turkish Folk Songs with Piano Accompaniment for Voice" (Tuğcular, 2011) provide valuable resources for the pedagogical and performance evaluation of Turkish music works with piano accompaniment. The inclusion of Mirzayeva's works in this study has contributed to the examination of a wider range of works in the Turkish music literature.

In the study conducted by Aktaş (1987), while examining composers who provided piano-accompanied vocal works, the structural features of these composers' works and the forms of the works were analyzed. In this study, vocal pieces adapted for piano accompaniment from Turkish art and folk music were examined and presented to expert opinions. In this study, the selection of the works examined was carried out using the random sampling method. The selection of the book "Piano Accompanied Works for Voice, Violin, Viola, and Cello" allows for the evaluation of Turkish music works across a wide instrumental spectrum. On the other hand, the book "Turkish Folk Songs with Piano Accompaniment for Voice" was chosen due to its features such as having digital accompaniments (mp3), including vocal and accompaniment harmony, and providing information on makam and usul. This book caters to a wider audience thanks to its digital accompaniments and offers practical use from an educational perspective.

The pedagogical value of the examined works is of great importance in terms of music education. The books "Piano Accompanied Works for Voice, Violin, Viola, and Cello" and "Turkish Folk Songs for Voice with Piano Accompaniment" not only provide students with technical and musical skills but also allow them to become acquainted with the rich modes and rhythms of Turkish music. The piano accompaniments of the works not only help students gain an understanding of polyphonic music but also assist in developing the pianist's role and accompanying skills during performances. The evaluation of the works in terms of performance and application provides important information for pianists and soloists to overcome the technical and musical challenges they may encounter while performing these pieces. Evaluations based on expert opinions provide practical suggestions on how the works can be performed more effectively during a performance. In this context, the technical and musical strategies proposed to enhance the performance quality of Turkish music pieces accompanied by piano can also be applied in the educational process. In order for the pieces to be performed more comfortably, the compositions need to be arranged according to vocal ranges. Unlike the books of Sabar (2008) and Davran (1997), in Baltacıoğlu (2017)'s book titled "Basic Information and Vocal Exercises for Singing," the exercises are only listed by number, but

there is no explanation of what to pay attention to while performing the exercises (resonance, articulation, agility exercises, etc.).

Conclusion In this study, the issues encountered while working with piano-accompanied Turkish music pieces used in individual voice training were examined in accordance with expert opinions. The findings indicate that the piano-accompanied Turkish music repertoire possesses significant pedagogical potential in voice training; however, this potential is accompanied by various limitations in terms of rhythmic structure, modal characteristics, intonation, accompaniment-soloist harmony, and pedagogical content.

Research findings indicate that particularly complex rhythms and rhythmic flexibility pose significant difficulties for beginner-level students. It is understood that this situation is related to the insufficient fulfillment of the practice and master-apprentice relationship, which hold significant importance in the teaching of traditional Turkish music, in piano-accompanied studies. The systematic inclusion of rhythmic structure and body awareness studies in the lesson process can contribute to reducing these difficulties.

Makam structure and intonation are among the main areas of concern highlighted in the study. The equal temperament system of the piano limits the microtonal structure of Turkish music; this situation makes it difficult for students to accurately convey the modal progression, transitions, and nuances. The findings indicate that students with limited knowledge of makam struggle, while those with advanced knowledge of makam sometimes tend to overdo the nuances. This situation makes it difficult to develop a balanced and cohesive interpretation.

The findings regarding the harmony between piano accompaniment and the soloist have revealed that while the accompaniment is mostly technically compatible, in some arrangements it limits the soloist's interpretative space. It appears that the understanding of accompaniment based on Western harmony can weaken the modal character and rhythmic flexibility. However, it has also been determined that piano accompaniments, when appropriately designed, can enrich the piece and support its musical integrity.

Another noteworthy finding in the research is that presenting Turkish music pieces accompanied by piano in transpositions suitable for different voice types is pedagogically necessary. There is a strong consensus among experts on this issue. It is observed that transposition practices protect students' vocal health, provide technical comfort, and support the educational process. However, these practices need to be considered in conjunction with the concept of transposition in traditional Turkish music.

The findings obtained also indicate that there are pedagogical content deficiencies in the repertoire and publications featuring Turkish music works accompanied by piano. The limited presentation of composer, lyricist, makam, usûl, and period information, along with the lack of classification of the works according to their difficulty levels, complicates the use of materials in the educational process. This situation highlights the necessity of a systematic approach in the educational use of the repertoire.

Finally, the research results show that Turkish music pieces accompanied by piano are predominantly used effectively at intermediate and advanced levels in individual vocal training. At the basic level, it has been determined that deficiencies in theoretical background, solfeggio, and accompaniment proficiency limit the use of this repertoire. This finding indicates that the Turkish music repertoire with piano accompaniment should be addressed within a gradual teaching plan.

Overall, this research highlights the necessity of addressing Turkish music pieces with piano accompaniment in individual vocal training with a conscious, balanced, and pedagogically grounded approach. The gradual structuring of the repertoire, the increase in transposition options, the consideration of the balance between accompaniment and soloist, and the enrichment with

pedagogical content will contribute to making this field more functional both educationally and artistically.

In this study, it is possible to categorize the findings obtained from expert opinions on the issues encountered while working on Turkish music pieces accompanied by piano under four main headings:

Rhythmic and Melodic Difficulties

- **Common Issue:** Experts (A1, A2) have noted that first-year undergraduate students commonly experience rhythmic and melodic problems while working on these pieces.

- **Complex Meters:** Due to the complex meters in Turkish music, there are issues (VE2) and difficulties (VE1) with rhythmic transitions and beat patterns.

Technical Requirement: SE1 emphasized that it can be difficult to capture the correct tones of microtonal embellishments and that working with piano accompaniment requires both technical and musical understanding.

- **Suitability and Compatibility Issues of Piano Accompaniment • Lack of Suitability:** Experts (A1, VE1) have stated that not all Turkish music pieces are suitable for piano accompaniment and that the original elements of the work cannot be fully conveyed melodically and harmonically.

- **Comma Sound Issue:** A1 stated that due to the inability to produce comma sounds on the piano, accompaniments are generally made using 4-part or 5-part harmony; this situation causes students to perform without hearing comma sounds, leading to deficiencies in education.

- **New Approaches:** VE1 and VE2 noted that in piano-accompanied arrangements, modern harmonies or intertwined 3-part/4-part harmony systems are used instead of classical Western harmony; however, VE1 emphasized that arrangements made according to European music forms could lead to a lack of emotional depth and distance the work from its original sentiment.

Lack of Pedagogical Content and Cultural Context

- **Information Requirement:** All experts (A1, A2, VE1, VE2) emphasized that information such as the composer, lyricist, region, and period of the works must be included in the books.

- **Cultural Context:** VE1 stated that the lack of this information is a significant shortcoming in understanding the historical and cultural context of music, and that this information is essential for the proper evaluation of culture and esthetic perceptions. E2 emphasized that this information would encourage students to conduct research.

Proposed Solutions • Need for Polyphony: Experts (A1, A2, VE1, VE2) have stated that accompanying Turkish music pieces with Turkish and Western musical instruments is important for increasing musical diversity and enriching cultural heritage. Rhythmic and melodic performance issues exist, particularly due to complex meters and microtonal structures. The works contribute to individual vocal training at intermediate and advanced levels.

- **Educational function:** VE1 stated that piano-accompanied works facilitate the interaction between the vocalist and the instrument, helping to capture the correct tones, develop technical skills, and enhance emotional expression. In publications featuring Turkish music works accompanied by piano, detailed information introducing the cultural identity of the works (region, period) should be included. In publications featuring Turkish music works accompanied by piano, detailed information introducing the cultural identity of the works (region, period) should be included. It is mandatory for the transpositions of the works (arrangements in different keys) and cultural context information (composer, region, period) to be included in the publications.

Accompaniment with Turkish and Western musical instruments (polyphony) should be encouraged as it increases musical diversity. The current level of use and the number of arrangements of piano-accompanied works are insufficient.

- **Contribution Level:** The contribution level of the works in the reviewed books has been categorized as basic by A1, and as intermediate and upper-intermediate by A2. VE2 suggested that these works were not categorized and that works at the basic, intermediate, and advanced levels should be ordered.

- **Pedagogical Requirements:** It has been emphasized that there must be an accompaniment class for vocal students (A2) and that techniques to enhance body awareness (yoga, breathing, voice exercises) should be researched (VE2). VE1 has recommended the practice of breathing, voice (breath-supported voice), and body exercises (posture, stretching). Newly transposed works for different voice types should be arranged and published. In the vocal training curriculum, the content of the accompanying piano classes should be updated to develop the skills to accompany Turkish music pieces.

- **New Approach:** VE1 argued that instead of arranging existing works, new compositions that can reflect an original and characteristic feeling should be created, and it would be more appropriate for the works to be designed as polyphonic from the composition process. Pedagogical Solution Proposals The findings obtained in this research indicate that the teaching process should be systematically strengthened along the axes of rhythm–maqam–accompaniment harmony–transposition–pedagogical content in order to effectively use Turkish music pieces with piano accompaniment in individual voice training. The recommendations presented below are directly related to the findings.

Suggestions for Supporting Rhythmic Structure and Bodily Awareness

- A mandatory warm-up protocol should be established within the lesson routine: posture correction, shoulder-neck relaxation, diaphragm activation, resonance awakening, and short articulation exercises should be standardized at the beginning of each lesson.

- When studying complex time signatures (7/8, 9/8, 11/8, etc.), body-based rhythm training should be used: first, beat patterns should be internalized through walking/clapping/body percussion, and then transitioned to piano and text.

- To help the student maintain rhythmic flow, it is recommended to use a metronome accent practice: while keeping the metronome steady, the beat accents (like downbeat-upbeat functions) should first be practiced with spoken rhythm, then with solfège, and finally with oral performance.

- Instead of directly moving on to beginner-level pieces, micro-studies derived from the rhythmic and melodic cells of the selected piece should be prepared (2-4 measure teaching segments).

Suggestions for Modal Structure and Intonation Issues

- Due to the piano's limitation on microtonality, intonation studies in modal works should not be conducted solely relying on one source (the piano). Short-term reference pitch support (Turkish music instrument, drone application, recording/sample performance) should be used during the lesson.

- For teaching modal transitions and progressions, the sequence "first listen–then imitate–then analyze" should be adopted. The student should be directed to makam analyzes after internalizing the style of the piece thru listening and imitation.

- To reduce the difficulties experienced by students with limited knowledge of makam, the repertoire should be graded according to the level of makam difficulty (e.g., simple melodic makams → makams with modulations/long phrases).
- To balance the tendency of students with high knowledge of makam to exhibit "excessive nuance," the boundaries of style should be clearly defined with specific criteria during the teaching process (ornamentation density, transition emphasis, use of the throat voice, etc.).

Suggestions for Piano Accompaniment–Soloist Harmony and Accompaniment Pedagogy

- Accompaniment arrangements should be designed to leave room for the soloist's interpretation: melodic repetitions should not be unnecessarily increased; the accompaniment should provide a structure that supports the soloist in forming sentences.
- In arrangements, patterns that could weaken the character of the makam should be avoided in the use of Western harmony; approaches sensitive to the makam texture (pedal tones, limited harmonic movement, modal colors) should be preferred whenever possible.
- A joint rehearsal protocol for the vocal instructor and pianist is recommended: sentence endings, breath places, rubato/flexibility points, and rhythmic accents should be marked before the rehearsal; the question "Does the accompaniment follow or lead?" should be clarified on a piece-by-piece basis.
- Short modules/workshops covering "Turkish music accompaniment practice" should be planned in the programs; it should be emphasized that the pianist is not just a technical accompanist but also a pedagogical partner.

Suggestions for Transposition and Suitability for Voice Types

- The Turkish music repertoire accompanied by piano should definitely be presented with transpositions suitable for different voice types. This is a fundamental necessity to protect the student's vocal health and ensure sustainable technical development.
- When preparing transpositions, the concept of transposition in traditional Turkish music (the relationship between the tonic and the other notes) should be explained pedagogically; transposition should not be taught merely as "changing the key," but within the integrity of the makam/character.
- To increase students' awareness of transposition during the lesson, a comparative performance of the same piece in two different transpositions can be conducted (tessitura, breath marks, expression differences).

Suggestions for Repertuvar Publications and Addressing Pedagogical Content Gaps

- Repertuvar books and scores should include a standard pedagogical information box for each piece: composer/editor, lyricist, region (if applicable), mode, rhythm, form, period information, difficulty level, recommended tempo, and brief performance notes.
- Works should be classified as basic, intermediate, or advanced for educational use; the targeted achievements (intonation, articulation, phrasing, rhythm) for each level should be clearly specified.
- To ensure that the student can access not only the notation but also the style, the publications should include sample performance recordings (QR/mp3) and brief explanations.

Suggestions for Hybrid Accompaniment Practices with Turkish and Western Instruments

- In order to preserve the modal character and support microtonal perception, hybrid accompaniment models (piano + Turkish music instrument) should be tested, especially in works where modal nuances are critical.
- The division of roles in hybrid accompaniment should be clear: while the piano establishes the structural/rhythmic framework, the Turkish music instrument can provide the modal color and microtonal reference.
- To develop the student's listening skills, multiple timbre listening (piano accompaniment–Turkish instrumental–solo performance) comparisons should be made in the lessons.

Suggestions for Increasing and Gradually Implementing Usage in Education

- The Turkish music repertoire accompanied by piano should be integrated into the program with a gradual teaching plan, especially due to the theoretical infrastructure and solfeggio deficiencies experienced at the basic level.
- In conservatories and education faculties, a Turkish music repertoire line (selection list achievement table) should be created within the "individual voice training" courses, spread over the semesters.
- It is recommended to commission level-based works (beginner–intermediate–advanced) from composers/arrangers for arrangement and composition production to be used in education. This will enhance both the quantity and quality of the repertoire.
- Stage performance of the targeted works should be arranged with consideration of the performance standard. One-dimensional accompaniments that narrow the soloist's interpretative space should be avoided.

www.turkishstudies.net/turkishstudies**Turkish Studies**

eISSN: 1308-2140

**ANKARA SCIENCE
UNIVERSITY**

Bireysel Ses Eğitiminde Pişano Eşlikli Türk Müziğı Eserlerinin Kullanımının Uzman Görüşleriyle Değerlendirilmesi

Giriş

Bireysel ses eğitimi, bireyin sesini doğru, etkili ve sağlıklı bir biçimde kullanmasını amaçlayan, teknik ve estetik boyutlarını birlikte ele alan kapsamlı bir süreçtir (Töreyin, 2015). Ses eğitimi sürecinde öğrencinin nefes kontrolü, rezonans kullanımı, artikülasyon, entonasyon, dikey ve yatay ses hareketlerini doğru gerçekleştirme gibi temel becerileri edinmesi hedeflenir. İnsan sesinin fizyolojik ve akustik özellikleri, şarkı söyleme sırasında karmaşık bir fonksiyon olarak ortaya çıktığından (Zeren, 1978), ses eğitimi hem bilimsel hem sanatsal yönleriyle çok boyutlu bir çalışma alanı olarak değerlendirilmektedir.

Türk müziğı, makamsal dizileri, seyir özellikleri ve ritmik usûl yapılarıyla zengin bir icra geleneğine sahiptir (Akdoğan, 1996; Dağı, Dönmez & Kalyoncu, 2019). Bu repertuarın bireysel ses eğitiminde kullanılması, öğrencinin geleneksel müzik kültürünü tanımasına ve müzikal çeşitliliğini artırmasına katkı sağlar. Ancak Türk müziğindeki mikrotonal alanlar, koma değerleri, makam geçkileri ve uzun cümle yapıları, özellikle başlangıç ve orta düzey öğrenciler için çeşitli teknik güçlükler oluşturabilmektedir. Bu durum, makamsal sistemin Batı müziğinin eşit aralıklı temperaman sisteminden farklı olmasından kaynaklanmaktadır (Baş, 2017).

Bu noktada pişano eşliğı hem yönlendirici hem de destekleyici bir unsur olarak ses eğitimi uygulamalarında önemli bir yere sahiptir. Pişano, geniş ses aralığı, çok yönlü yapısı ve armonik imkânlarıyla müzik eğitiminin merkezinde yer alır (Kurtuldu, 2016). Şan, işitme, armoni ve bireysel ses eğitimi çalışmalarında temel çalgı olarak kullanılan pişano, soliste doğru tını, ritim ve müzikal denge konusunda rehberlik eder. Ancak piyanonun sabit perde yapısı, Türk müziğinin mikrotonal yapısını doğrudan karşılayamadığından, eşlikli çalışmalarda entonasyon bozukluklarına ve makamın özgün tınısının tam olarak hissedilememesine yol açabilmektedir (Baş, 2017). Bu durum, araştırmanın temel problem alanlarından birini oluşturmaktadır.

İnsan sesinin rezonans alanları, fonasyon mekanizması ve nefes kontrolü, eşlikli çalışmalarda ortaya çıkan ses üretimi ve entonasyon problemlerini doğrudan etkiler (Sabar, 2008; Kayabınar, 2006). Özellikle makamsal yapılarda kullanılan küçük aralıkların doğru tınlatılabilmesi, öğrencinin hem işitsel hem de teknik yeterliliğine bağlıdır. Türk müziğı eserlerinin pişano eşliğıyle icra edilmesinde öğrenci, bu mikrotonal farklılıkları duyma ve seslendirme konusunda zorlanabilmektedir.

Bu nedenle pişano eşlikli Türk müziğı eserleriyle çalışırken karşılaşılan sorunların belirlenmesi, ses eğitimi alanında hem pedagojik hem de icrasal açıdan önemli bir ihtiyaçtır. Uzman görüşlerinin değerlendirilmesi; ritmik, melodik, makamsal ve armonik düzeyde ortaya çıkan güçlüklerin anlaşılmasını sağlamanın yanı sıra, eğitim ortamında daha etkili yöntemlerin geliştirilmesine de ışık tutmaktadır.

Bu araştırma, bireysel ses eğitiminde kullanılan piyano eşlikli Türk müziği eserlerini kapsamlı biçimde ele alarak, bu eserlerle çalışırken ortaya çıkan sorunları uzman görüşleri doğrultusunda incelemeyi; böylece ses eğitimi uygulamalarına bilimsel ve uygulamalı katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Bireysel ses eğitiminde piyano eşlikli Türk müziği eserleriyle çalışırken ortaya çıkan sorunların önemli bir kısmı, Türk müziğinin yapısal özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Türk müziği; makam dizileri, seyir kuralları, mikrotonal perde sistemi ve çeşitli ritmik usûlleriyle kendine özgü bir yapı sunar. Bu özellikler, Batı müziğinin eşit aralıklı temperaman sistemiyle tam olarak örtüşmediğinden, piyano eşliğiyle çalışmayı hem teknik hem de müzikal açıdan güçleştirmektedir (Akdoğan, 1996).

Türk müziği genel olarak geleneksel Türk müziği ve çağdaş Türk müziği olmak üzere iki ana kategoride ele alınmakta; kullanılan çalgılar, üslup, icra teknikleri ve armonik yapı açısından bu iki tür arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır (Dağlı, Dönmez & Kalyoncu, 2019). Makamsal yapı, Türk müziğinin en belirgin özelliğini oluşturur ve bu yapı içerisinde yer alan koma sesleri, piyanonun sabit perdeli sisteminde karşılık bulmamaktadır. Bu nedenle piyano eşlikli çalışmalarda mikrotonal aralıkların doğru duyurulması ve doğru intonasyonun sağlanması öğrenciler için güçlük oluşturmaktadır (Baş, 2017).

Türk müziği repertuvarının ses eğitiminde kullanılması, öğrencinin kültürel kimliğine ve müzikal farkındalığına önemli katkılar sunarken, aynı zamanda makamsal ve ritmik özelliklerin doğru aktarılmasını gerektirmektedir. Bu gereklilik, piyano eşliğiyle yapılan çalışmalarda yaşanan sorunların temel nedenlerinden biridir².

Ses Eğitimi

Ses eğitimi, bireyin sesini sağlıklı, doğru, etkili ve estetik biçimde kullanmasını amaçlayan sistemli bir süreçtir (Töreyn, 2015). Bu süreç; nefes kontrolü, rezonans kullanımı, artikülasyon, entonasyon, ses aralığının geliştirilmesi ve müzikal ifade becerilerinin kazandırılmasını kapsar. Ses eğitimi, insan sesinin fizyolojik ve akustik özelliklerini temel alarak bireyi hem teknik hem de sanatsal açıdan geliştirmeyi hedefleyen disiplinlerarası bir alandır (Zeren, 1978).

Rutin egzersizler, zorluk seviyesinin eğitim sırasında vokal gelişimle paralel olarak artmasıyla birlikte birçok yinelemede gerçekleştirilir. Ses eğitimi için kas gelişimi amacıyla belirli egzersizler kullanılırken, bireysel ihtiyaçlara göre diğer kombinasyonları keşfetmek de faydalı olabilir. Vokal egzersizleri, bireylerin profesyonel şarkıcılık kariyerleri boyunca performanslardan önce ve sonra katıldıkları aktivitelerdir (Narin, 2021: 2).

Vokal eğitimi, bireyi sahneye hazırlamalı ve hem sanatsal hem de atletik boyutlarını ele almalıdır. Vokal eğitim sürecinde, öğrencinin farkındalığını baştan itibaren geliştirmek ve sürdürülebilir profesyonel vokal kullanımı sağlamak için disiplinli bir yaklaşım kazandırmak esastır. Bir profesyonel sporcunun ısınma ve soğuma egzersizlerini rastgele hareketlerle veya farkındalık eksikliğiyle yapması uygun değildir. Aynı şey vokalist için vokal egzersizleri yaparken de geçerlidir. Fizyolojik temelli egzersiz rutinleri öngörülebilir sonuçlar verir, böylece vokalist gerekli eylemleri anlayabilir ve başarıyı garanti edebilir (Narin, S., Özkut, B., Orhon, E. Ş., & Denizoglu, İ. İ. 2019).

² Piyano ile ilgili çeşitli çalışmalar için bk. Gün ve Köse, 2011; Özkişi, 2011; Sönmezöz, 2013; Gün ve Yıldız, 2014; Kaya, 2015; Karahan, 2017; Çağlak ve Ercan, 2017; Sever ve Sever, 2017; Açiksöz ve Güdek, 2018; Soyca ve Hamzaoglu Birer, 2018; Yazıcı, 2019; Özalp ve Dalkıran, 2019; Şenoğlu Özdemir ve Can, 2019; Eminova, 2020; Zeteroğlu ve Köse, 2020; Aydın ve diğerleri, 2021; Sezen ve Özerdem, 2022; Ömür, 2022; Kıratlı ve Kanapiyanova, 2023; Jelen ve Gedik, 2024; Alaskan, 2024; Bozkurt ve Özkan Köse, 2024; Baydağ ve diğerleri, 2024; Karakaş ve Dündar, 2025; Doğan ve Eminova, 2025; Saygı Gerçekler ve Dinçer, 2019; Kalkanoğlu, 2020; Demirtaş, 2020; Şahin ve Şahin, 2020; Develi ve diğerleri, 2020; Özkan ve Güdek, 2022; Özer ve Erdem, 2024; Sönmezöz, 2022; Ceylan, 2024; Avcı ve diğerleri, 2019.

Türk müziği repertuvarının ses eğitiminde kullanılması, öğrencinin kültürel kimliğini zenginleştirirken, aynı zamanda makamsal yapıdan kaynaklanan özel teknik gereksinimleri beraberinde getirir. Bu nedenle ses eğitimi uygulamalarında, makamsal dizilerin doğru intonasyonu, geçkilerin temiz icrası ve uzun fonasyon yapılarının doğru nefes tekniğiyle desteklenmesi önem taşır (Sabar, 2008). Pişano eşlikli çalışmalarda ise öğrencinin hem işitsel hem de teknik uyum sağlaması gerektiğinden, ses eğitiminin temelleri bu sürecin başarısını doğrudan belirler.

Ses Eğitiminde Çalışma Teknikleri ve Temel Prensipler Çalışma Teknikleri

Ses eğitiminin uygulama boyutunda kullanılan vokal egzersizler; nefes kontrolünü geliştirme, rezonans alanlarını etkinleştirme, tını kalitesini artırma ve ses organlarını güçlendirme amacı taşır (Kolçak, 1998). Egzersizler genellikle vokal sesler, konsonant destekli çalışmalar, hımlama (hum) egzersizleri, staccato ve legato teknikleriyle yürütölür (Kurt, 2004; Baltacıoğlu, 2013).

Makamsal Türk müziği repertuvarında küçük aralıkların doğru ifade edilmesi gerektiğinden, öğrenci bu aralıkları duyabilmek ve üretebilmek için gelişmiş bir işitsel farkındalığa sahip olmalıdır. Bu nedenle vokal egzersizler, makamsal dizilere uygun şekilde uyarlanarak entonasyon doğruluğunu desteklemelidir (Sabar, 2008).

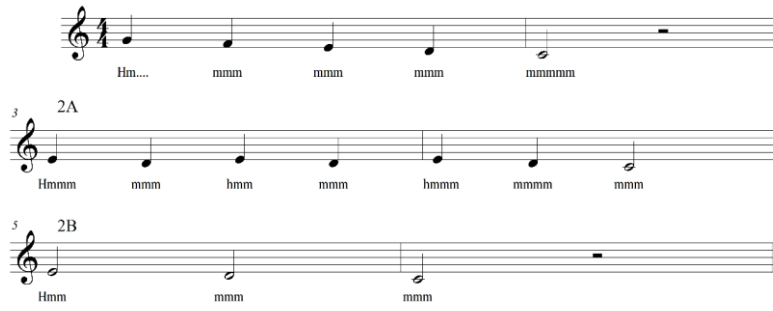
McKinney (1982), egzersizlerden şarkılara geçişte öğrencilerin zorlanabileceğini; öğretmenin bu geçişi kolaylaştıracak ara egzersizler hazırlaması gerektiğini vurgular. Bu yaklaşım, pişano eşlikli Türk müziği eserlerinde görölün entonasyon sorunlarını azaltmak açısından önemlidir.

Temel Prensipler: Ses eğitiminde temel prensipler şu başlıklarda toplanır: *Doğru Postür:* Doğru postür, ses üretiminin temelidir. Baş, boyun ve gövdenin dengeli konumu hem nefes kontrolünü hem rezonansı etkiler (Ömür, 2004). *Solunum Teknikleri:* Şarkı söylemede doğal solunum yeterli değildir; diyafram ve yardımcı solunum kaslarının bilinçli şekilde kullanılması gerekir (Şenocak, 1983). Türk müziğindeki uzun cümle yapıları göz önünde bulundurulduğunda, solunum kontrolü eşlikli çalışmalarda temel belirleyici faktördür. *Rezonans:* Rezonans, sesin güçlenmesini, tını kazanmasını ve doğru biçimde iletilmesini sağlar. Mikrotonal aralıkların doğru tınlaması için rezonansın etkin kullanımı kritik önemdedir (Kayabınar, 2006). *Fonasyon:* Fonasyon, ses tellerinin titreşimiyle ses oluşumunu ifade eder. Temiz, dengeli ve gerginlikten uzak fonasyon, eserlerin doğru icrası açısından gereklidir (Sabar, 2008).

Diksiyon ve Artikülasyon: Türkçe sözlü eserlerde anlam bütünlüğü ve ifade kalitesi için diksiyon ve artikülasyon çalışmaları önem taşır (TDK, 2011).

Ses Türleri ve Ses Egzersizleri: Ses türleri erkeklerde **tenor, bariton, bas**; kadınlarda **soprano, mezzo-soprano ve alto** şeklinde sınıflandırılır. Ses türü; ses tellerinin boyu, kalınlığı, larenks yapısı ve rezonans boşluklarının büyüklüğü gibi anatomik özelliklere bağlıdır (Cevanşir & Gürel, 1982; Aladağ, 2017). Ses türünün doğru belirlenmesi, öğrencilerin pişano eşlikli Türk müziği eserlerini hangi tonda daha rahat icra edeceğini belirlediği için eğitim sürecinin önemli bir bileşenidir. Ses egzersizleri, ses tellerinin güçlendirilmesi, nefes kontrolünün geliştirilmesi, artikülasyonun iyileştirilmesi ve rezonans alanlarının etkinleştirilmesi amacıyla kullanılır (Sabar, 2008). Türk müziği repertuvarının makamsal yapısındaki küçük aralıklar dikkate alındığında, öğrencilerin işitsel duyarlılığını artıran egzersizler büyük önem taşır.

Rezonans Egzersizleri: Kapalı ağızla hımlama çalışmaları, sesin rezonans bölgelerini aktif hâle getirerek tını kalitesini artırır (Sabar, 2008).



Şekil 1: Kapalı ağız yolu egzersiz örnekleri (Sabar, 2008, s. 79)

Solunum Egzersizleri: Diyafram ve karın kaslarını güçlendiren çalışmalar, uzun cümlelerin kesintisiz söylenmesini sağlar.

Staccato ve Legato Egzersizleri: Staccato, nefes kontrolü ve ses kontrolünü geliştirirken; legato, cümle akışını ve vokal esnekliği destekler (Baltacıoğlu, 2013; Kurt, 2004).



Şekil 2: Staccato ses egzersizi (Baltacıoğlu, 2013, s. 36)

Araştırmanın Amacı – Önemi – Alt Problemler

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, bireysel ses eğitiminde kullanılan piyano eşlikli Türk müziği eserleriyle çalışırken karşılaşılan sorunları belirlemek, bu sorunları ritmik, melodik, makamsal ve armonik açıdan incelemek ve uzman görüşlerine dayalı çözüm önerileri sunmaktır.

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma önemlidir çünkü:

- Türk müziğinin makamsal yapısı ile piyano eşliğinin temperasyon yapısı arasındaki uyumsuzluk ses eğitimi öğrencilerinin zorlanmasına neden olmaktadır (Baş, 2017).
- Bu alanda sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Uzman görüşlerine dayalı bir analiz literatüre katkı sağlayacaktır.
- Sonuçlar, ses eğitimcilerine repertuar seçimi ve eşlik uygulamalarında yol gösterebilir.
- Türk müziği eserlerinin daha etkili öğretilmesine ve ses eğitimi pedagojisinin gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Araştırmanın Alt Problemleri

1. Pişano eşlikli Türk müziğı eserlerinin ritmik yapısına çalışırken karşılaşılan sorunlar nelerdir?
2. Melodik yapıdan kaynaklanan sorunlar nelerdir?
3. Makamsal yapıdan kaynaklanan güçlükler nelerdir?
4. Pişano eşliğı ile çalışma sürecinde karşılaşılan sorunlar nelerdir?
5. Eserlerin yapısal özellikleri nelerdir?
6. Türk ve Batı müziğı çalgılarıyla eşiklendirmede karşılaşılan sorunlar nelerdir?
7. Pişano eşlikli Türk müziğı eserleri ses eğitiminde hangi düzeylerde kullanılmaktadır?

Problem Durumu

Türk müziğinin makamsal yapısı, mikrotonal ses aralıkları, belirgin seyir özellikleri ve karmaşık ritmik usûl yapıları, ses eğitimi sürecinde çeşitli teknik ve pedagojik zorluklara yol açmaktadır (Akdoğı, 1996; Dağılı vd., 2019). Bu repertuvarın pişano eşliğıyle uygulanması durumunda sorunlar daha da belirgin hâle gelir. Çünkü pişanonun sabit perdeli ve eşit aralıklı temperasyon sistemi, makam dizilerindeki koma sesleri karşılamadığından, öğrenciler doğru entonasyonu sağlamakta zorlanmaktadır (Baş, 2017).

Ayrıca pişanonun armonik yapısı, Türk müziğine özgü pes-tiz geçkileri, seyir çizgisi ve melodik akış ile her zaman uyumlu olmayabilir. Bu uyumsuzluk, öğrencilerin melodik ifadeyi doğru yansıtmamasını ve eserin özgün tavrını hissetmesini güçleştirebilir. İnsan sesinin rezonans kullanımı, fonasyon kalitesi ve nefes kontrolü de bu süreçte sıkça problem yaşanan alanlardır (Sabar, 2008).

Bu nedenlerle ses eğitimcileri, pişano eşlikli Türk müziğı eserlerinin öğretiminde ritim, melodi, makam, armoni, entonasyon ve ifade boyutlarında çeşitli güçlüklerle karşılaşmaktadır. Bu güçlüklerin bilimsel olarak belirlenmesi ve uzman görüşleriyle değerlendirilmesi, hem ses eğitimi literatürü hem de uygulamaya yönelik pedagojik yaklaşımlar açısından önemli bir gerekliliktir.

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, veri toplama süreci, veri analizi ve geçerlilik-güvenirlik çalışmalarına ilişkin bilgiler sunulmuştur. Yöntem, araştırmanın amacına uygun olarak yapılandırılmıştır.

Araştırma Modeli

Bu araştırma, bireysel ses eğitiminde pişano eşlikli Türk müziğı eserleriyle çalışırken karşılaşılan sorunları uzman görüşlerine dayanarak incelemeyi amaçladığı için nitel araştırma desenlerinden durum çalışması (case study) modeliyle yürütülmüştür. Durum çalışmaları, belirli bir olgunun kendi bağlamı içinde derinlemesine incelenmesine olanak sağlar (Yıldırım & Şimşek, 2016). Türk müziğı eserlerinin makamsal yapılarının, pişano eşlik özelliklerinin ve bunların ses eğitimine yansımalarının bağlamsal olarak ele alınması, bu modeli uygun kılmaktadır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, ses eğitimi alanında deneyimli 10 uzman oluşturmaktadır. Bu uzmanlara uygulanmak üzere hazırlanan anket formları aracılığıyla veri toplanmıştır. Veri çeşitliliğini artırmak için çalışma grubundan 4 uzman (2 ses eğitimcisi, 2 eşlikçi) ile ayrıca derinlemesine bilgi edinmek için yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır.

Uzmanların seçiminde amaçlı örnekleme yöntemlerinden uzman örnekleme (criterion sampling) kullanılmıştır. Bu yaklaşım, araştırma konusu hakkında bilgi sahibi ve deneyimli bireylerin seçilmesini sağlar (Patton, 2014). Uzman görüşleri paylaşılırken *Ses eğitimcisi 1,2...vb.* (*SE1, SE2...vb.*) ve Eşlikçi 1,2...vb. (*E1, E2...vb.*) şeklinde kodlanmıştır.

Uzmanların seçiminde şu ölçütler dikkate alınmıştır:

- En az 5 yıl ses eğitimi deneyimi
- Piyano eşliğiyle çalışmış olmak
- Türk müziği repertuarı ile çalışma yapmış olmak
- Konservatuvar, eğitim fakültesi veya müzik bölümlerinde görev yapıyor olmak

Bu ölçütler, elde edilen verilerin alan uzmanlığına dayanmasını sağlamıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplamak amacıyla dört yöntem kullanılmıştır:

a. Doküman Analizi

Türk müziği repertuarında yer alan piyano eşlikli eserler 2 çalışma ile sınırlandırılarak incelenmiştir. Özellikle:

- *Şan için Piyano Eşlikli Türküler*
- *Şan, Keman, Viyola ve Viyolonsel için Piyano Eşlikli Eserler*

adlı çalışmalar birisi Türk halk diğeri de Türk sanat musiki eserlerini içerdiği için incelenecek materyaller olarak seçilmiştir. *Şan, Keman, Viyola ve Viyolonsel için Piyano Eşlikli Eserler* isimli çalışmadan bu çalışma için özellikle şan parçaları seçilerek materyal kullanılmıştır. Doküman analizi, nitel araştırmalarda mevcut kaynakların sistematik şekilde incelenmesi için yaygın kullanılan bir tekniktir (Bowen, 2009).

b. Anket Formu

Uzmanlara uygulanmak üzere yapılandırılmış bir anket geliştirilmiştir. Anket, ritmik, melodik, makamsal, armonik ve eşlik özellikleri ile ilgili 7 alt problemi kapsayan maddeler içermektedir.

c. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Anket sonuçlarını derinleştirmek amacıyla hazırlanan görüşme formu, nitel araştırma uzmanlarının görüşleri doğrultusunda şekillendirilmiş ve geçerliliği sağlanmıştır (Creswell, 2013).

d. Ses Kayıtları

Uzman görüşmeleri veri kaybını önlemek amacıyla ses kaydı alınarak kaydedilmiştir. Ses kayıtları katılımcı ifadelerinin doğru aktarılmasına katkı sağlamaktadır.

Veri Toplama Süreci

Araştırmanın ilk aşamasında literatürde yer alan piyano eşlikli Türk müziği eserleri taranmış ve çalışmaya uygun görülen eserler belirlenmiştir. Ardından uzmanlara ulaşılmış, çalışmanın amacı açıklanmış ve anket formu iletilmiştir. Anketlerin analizinden sonra daha detaylı bilgi elde etmek amacıyla 5 uzman (3 ses eğitimcisi, 2 piyano eşlikçisi) ile çevrimiçi ve yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler 25–40 dakika sürmüş ve ses kayıtları daha sonra yazıya aktarılmıştır.

Veri Analizi

Araştırmadan elde edilen nitel veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. İçerik analizi, benzer verilerin belirli temalar altında toplanarak yorumlanmasını sağlar (Yıldırım & Şimşek, 2016).

Analiz sürecinde şu adımlar izlenmiştir:

- **Verilerin kodlanması:** Uzman ifadeleri satır satır kodlanmıştır.
- **Kategorilerin oluşturulması:** Kodlar ritim, melodi, makam, eşlik, entonasyon vb. kategorilere ayrılmıştır.
- **Temaların belirlenmesi:** Kategorilerden ana temalar elde edilmiştir.
- **Yorumlama:** Bulgular, ses eğitimi literatürü ve araştırmanın ana problemi doğrultusunda açıklanmıştır.

Geçerlilik ve Güvenirlik

Araştırmanın geçerlilik ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla şu yöntemler kullanılmıştır:

- **Uzman Görüşü:** Anket ve görüşme soruları, üç nitel araştırma uzmanı ve iki ses eğitimi uzmanı tarafından değerlendirilmiştir (Creswell, 2013).
- **Veri Çeşitlemesi:** Anket, görüşme, doküman analizi ve ses kayıtları bir arada kullanılarak güvenilirlik artırılmıştır.
- **Katılımcı Doğrulaması:** Uzman görüşleri yazıya aktarıldıktan sonra katılımcılara geri gönderilmiş; ifadelerin doğruluğu teyit edilmiştir.
- **Ayrıntılı Betimleme:** Bulgular analiz edilirken katılımcı ifadeleri bağlamından koparılmadan aktarılmıştır.

Etik Hususlar

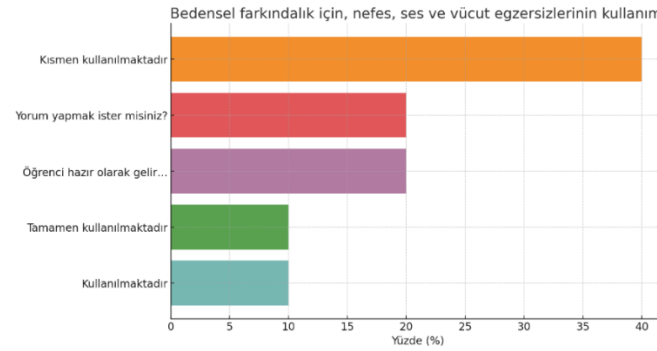
Araştırmaya katılan uzmanlara çalışma hakkında bilgi verilmiş, gönüllü katılım esas alınmış ve görüşlerin gizli tutulacağı taahhüt edilmiştir. Tüm veriler sadece akademik amaçlarla kullanılmıştır. Ayrıca çalışma için Erciyes Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'ndan 27.12.2022 tarih ve 565 Nolu başvuru sonucuna göre etik onay alınmıştır.

Bulgular

Bu bölümde, bireysel ses eğitiminde kullanılan piyano eşlikli Türk müziği eserleriyle çalışırken karşılaşılan sorunlara ilişkin bulgular, anket, yarı yapılandırılmış görüşmeler ve doküman incelemesi yoluyla elde edilen veriler doğrultusunda tematik başlıklar altında sunulmuştur.

Ritmik Yapı, Bedensel Farkındalık ve Egzersiz Kullanımı

Araştırma bulguları, piyano eşlikli Türk müziği eserleriyle çalışırken bedensel farkındalık, nefes, ses ve vücut egzersizlerinin kullanım düzeyinin değişkenlik gösterdiğini ortaya koymaktadır.

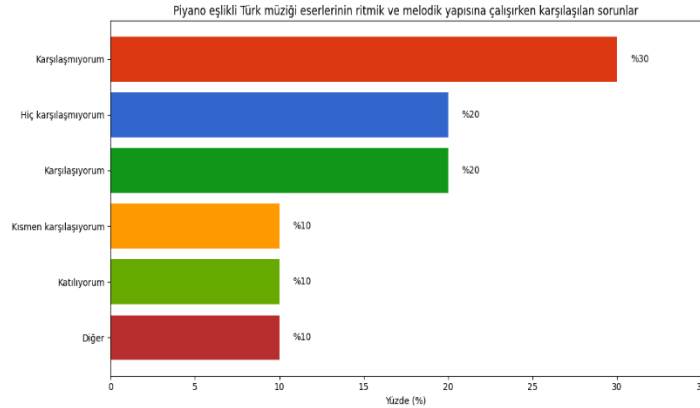


Şekil 3: Bedensel farkındalık için, nefes, ses ve vücut egzersizlerinin kullanımı

Anket sonuçlarına göre katılımcıların bir bölümü bu egzersizleri kısmen ya da tamamen kullanırken, bir kısmı ise düzenli olarak kullanmadığını belirtmiştir. Görüşme verileri, egzersiz kullanımının büyük ölçüde eğitmenin yaklaşımına ve öğrencinin teknik altyapısına bağlı olduğunu göstermektedir. Uzmanlar, nefes ve ses egzersizlerinin evrensel tekniklere dayandığını; ancak Türk müziğinde hançere kullanımı ve stil özellikleri nedeniyle uygulamada farklılıklar oluştuğunu ifade etmiştir. Ayrıca yoga, konuşma ve postür çalışmalarının bedensel farkındalığı artırıcı tamamlayıcı yöntemler olarak değerlendirildiği görülmüştür.

Ritmik ve Melodik Yapıya İlişkin Sorunlar

Bulgular, piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin ritmik ve melodik yapısına çalışırken özellikle karmaşık usüllerin (7/8, 9/8, 11/8 vb.) uyum sorunlarına yol açabildiğini göstermektedir.

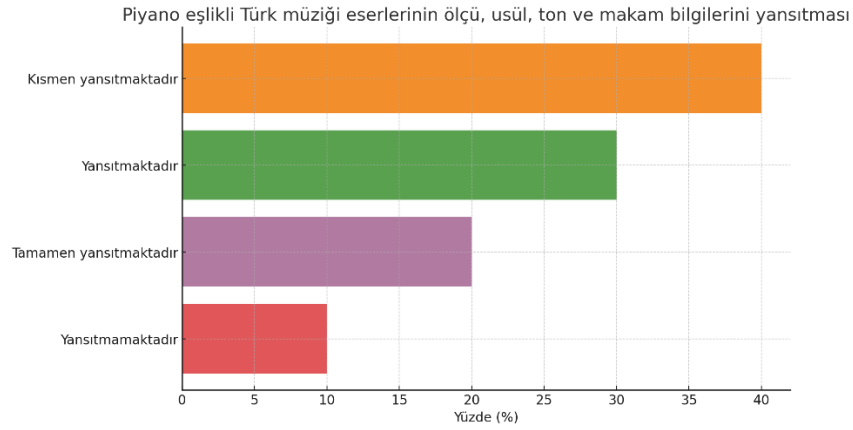


Şekil 4: Eserlerin ritmik ve melodik yapısına çalışırken karşılaşılan sorunlar

Anket sonuçları, bu konuda katılımcılar arasında farklı deneyimler bulunduğunu; sorunların özellikle başlangıç düzeyindeki öğrencilerde daha belirgin olduğunu ortaya koymaktadır. Görüşmelerde uzmanlar, Türk müziğinde önemli bir öğretim yöntemi olan meşk ve usta-çırak ilişkisinin, piyano eşlikli çalışmalarda yeterince karşılanamadığını; bunun da ritmik esnekliğin azalmasına neden olabildiğini belirtmişlerdir. Türk müziği kültürü içinde yetişmiş öğrencilerin ise bu tür sorunları daha sınırlı düzeyde yaşadıkları ifade edilmiştir.

Makamsal Yapı, Ölçü-Usûl ve Entonasyon Sorunları

Araştırma bulguları, piyano eşlikli Türk müziği eserleriyle çalışırken karşılaşılan en belirgin sorun alanının makamsal yapı ve entonasyon olduğunu göstermektedir.

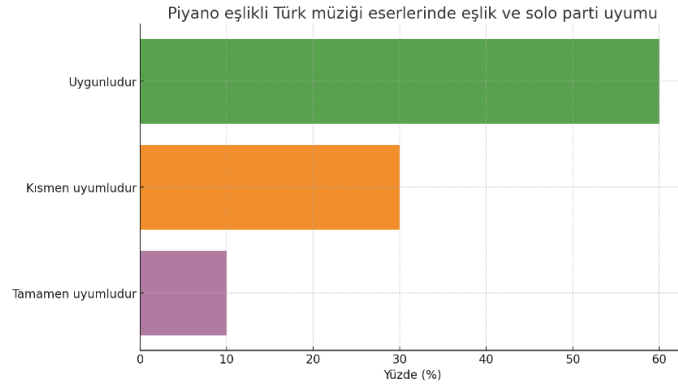


Şekil 5: Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin ölçü, usül ve makam bilgilerini yansıtma durumu

Anket ve görüşme verileri, piyanonun eşit aralıklı temperasyon sisteminin Türk müziğindeki mikrotanal yapıyı tam olarak yansıtamamasının, öğrencilerde entonasyon ve yorum sorunlarına yol açabildiğini ortaya koymaktadır. Uzmanlar, makam bilgisi sınırlı öğrencilerin makamsal seyir ve geçkilerde zorlandığını; makam bilgisi gelişmiş öğrencilerin ise nüansları abartma eğilimi gösterebildiğini ifade etmiştir. Ayrıca Batı armonisine dayalı düzenlemelerin, bazı durumlarda makamsal karakteri zayıflatmış ve eserin özgün melodik dokusundan sapmalara neden olduğu vurgulanmıştır.

Piyano Eşliği ile Solist Uyumu

Bulgular, piyano eşliği ile solo partinin teknik açıdan çoğunlukla uyumlu olduğunu; ancak bazı düzenlemelerde eşliğin solistin yorum alanını sınırladığını göstermektedir.

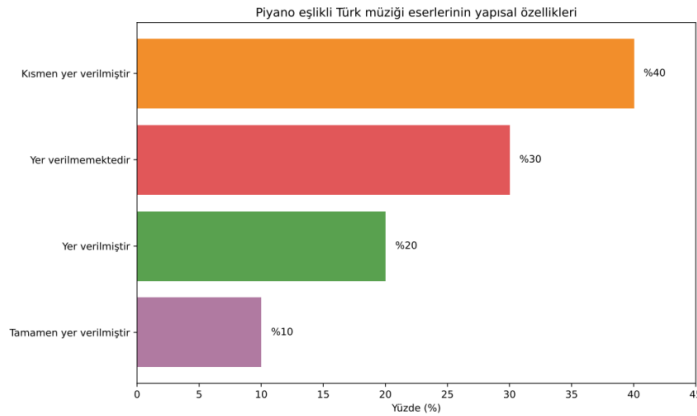


Şekil 6: Piyano eşlikli Türk müziği eserleri eşlikli çalışılırken piyano eşliği ve solo partinin uyumu

Uzman görüşlerine göre, eşliğin melodik tekrarlar yoluyla baskın hâle gelmesi, solistin bireysel ifade ve doğaçlama özgürlüğünü azaltabilmektedir. Buna karşın piyano eşliğinin, esere renk ve dolgunluk katarak müzikal bütünlüğü desteklediği durumların da bulunduğu belirtilmiştir. Bu bulgular, piyano eşliğinin destekleyici bir rol üstlenmesinin, solist-eşlik uyumu açısından belirleyici olduğunu ortaya koymaktadır.

Transpozisyon ve Ses Türlerine Uygunluk

Araştırmaya katılan uzmanların tamamı, piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin farklı ses türlerine uygun transpozelerle sunulmasının pedagojik açıdan gerekli olduğu görüşündedir.

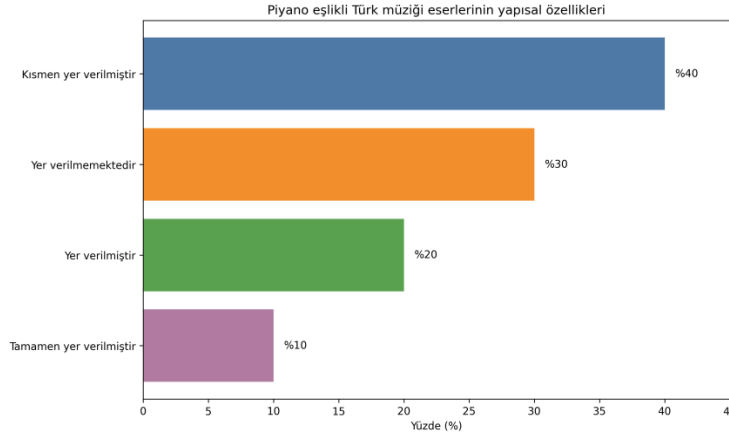


Şekil 7: Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin transpozeleri/farklı tonlarının bulunması (soprano, tenor, mezzo, bariton, alto) temel ses, bireysel ses ve şan eğitiminde gerekliliği

Bulgular, transpozisyonun öğrencilerin ses sağlığını koruduğu, teknik rahatlık sağladığı ve eğitim sürecini kolaylaştırdığı yönünde güçlü bir uzlaşma olduğunu göstermektedir. Görüşmelerde, geleneksel Türk müziğinde yer alan göçürme anlayışının pedagojik bağlamda açıklanmasının önemine vurgu yapılmış; transpozisyon uygulamalarının makam-karar ilişkisi dikkate alınarak ele alınması gerektiği ifade edilmiştir.

Yapısal Özellikler ve Pedagojik İçerik

Bulgular, piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin yer aldığı yayınlarda besteci, söz yazarı, yöre, makam, usûl ve dönem bilgilerine yeterince yer verilmediğini göstermektedir.

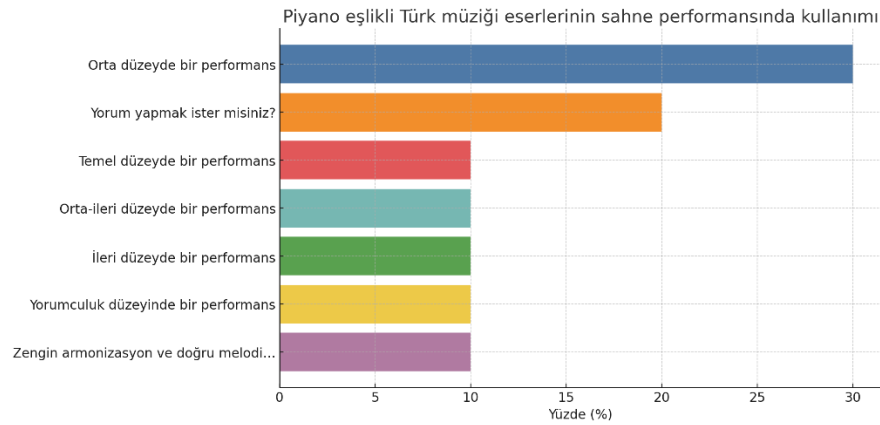


Şekil 8: Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin yapısal özellikleri

Uzmanlar, bu durumun eserlerin tarihsel ve kültürel bağlam içinde anlaşılmasını zorlaştırdığını ve pedagojik derinliği azalttığını belirtmiştir. Ayrıca eserlerin zorluk derecelerine göre sınıflandırılmamış olması, bireysel ses eğitiminde materyal seçiminde önemli bir sorun olarak değerlendirilmiştir.

Eğitimde Kullanım Düzeyi ve Sahne Performansı

Araştırma sonuçları, piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin bireysel ses eğitiminde ağırlıklı olarak orta ve ileri düzeylerde kullanıldığını göstermektedir.



Şekil 9: Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin sahne performansında kullanımı

Temel düzeyde ise teorik altyapı, solfej ve eşlik yeterliliği eksikliklerinin bu eserlerin kullanımını sınırladığı ifade edilmiştir. Sahne performansına ilişkin bulgular, bazı eserlerin sahnede etkili biçimde kullanılabildiğini; ancak makamsal serbestlik ve yorum esnekliği gerektiren durumlarda piyano eşliğinin sınırlayıcı olabildiğini ortaya koymaktadır.

Tartışma ve Sonuç

Tartışma

Araştırmanın bulguları, piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin ses eğitiminde önemli bir potansiyele sahip olmasına rağmen, makamsal icra ve pedagojik materyal kalitesi açısından sorunlar barındırdığını göstermektedir. Makamsal yapıdaki entonasyon problemleri, piyanonun temperli (komasız) yapısıyla ilişkilidir; bu durum Batı müziği eğitim sisteminde Türk müziği eserlerinin orijinal hissiyatını koruma zorluğunu desteklemektedir. Transpoze gerekliliği ve içerik bilgisinin eksikliği, bu materyallerin akademik ve pedagojik kullanımı için temel gereksinimlerdir. Kullanım düzeyinin düşük olması ise, bu alandaki repertuarın çeşitliliği ve erişilebilirliği konusunda daha fazla çalışmaya ihtiyaç olduğunu işaret etmektedir.

Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin incelendiği bu çalışma, müzik eğitimi ve performans alanında önemli katkılar sunmaktadır. Çalışmada, uzman görüşlerine başvurularak seçilen iki kitabın incelenmesi, literatürdeki boşlukları doldurmayı ve Türk müziği eserlerinin daha geniş bir perspektiften değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Baş (2017) tarafından yapılan çalışmada, eserler sadece teknik boyutta (müzikal ve form analizi) ele alınırken, bu çalışmada uzman görüşlerine de yer verilerek daha kapsamlı bir değerlendirme yapılmıştır.

Uzman görüşlerine başvurularak yapılan incelemeler, çalışmanın bilimsel ve pratik değerini artırmaktadır. Müzik eğitimcileri, performans sanatçıları ve akademisyenlerden oluşan uzmanlar, eserlerin teknik ve estetik açıdan değerlendirilmesine katkıda bulunmuşlardır. Bu yaklaşım, eserlerin sadece teknik analizle sınırlı kalmayıp, aynı zamanda pedagojik ve performans açısından da değerlendirilmesine olanak sağlamıştır. Uzman görüşlerinin çalışmaya dahil edilmesi, piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin eğitsel değerini ve uygulamadaki etkisini daha net ortaya koymaktadır. Baş (2017) çalışmasında Mirzayeva (2012) kitabındaki parçalara yer verilmemiştir. Bu çalışma, Mirzayeva'nın eserlerini de inceleyerek literatürdeki bu eksikliği gidermeyi amaçlamıştır. "Şan, Keman, Viyola ve Viyolonsel için Piyano Eşlikli Eserler" (Mirzayeva, 2012) ve "Şan için Piyano Eşlikli Türküler" Tuğcular (2011) kitapları, piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin pedagojik ve performans açısından değerlendirilmesi açısından değerli kaynaklar sunmaktadır. Mirzayeva'nın

eserlerinin bu çalışmaya dahil edilmesi, Türk müziği literatüründe daha geniş bir yelpazede eserlerin incelenmesine katkıda bulunmuştur.

Aktaş (1987) tarafından yapılan çalışmada ise piyano eşlikli şan yapıtı veren bestecileri, bu bestecilerin eserlerinin yapısal özelliklerini ve eserlerin formlarının incelenmesini ele alırken bu çalışmada Türk sanat ve halk müziği eserlerinden piyano eşliğine uyarlanmış şan parçaları incelenmiş ve uzman görüşlerine sunulmuştur. Bu çalışmada incelenen eserlerin seçimi, rastgele örneklem yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. "Şan, Keman, Viyola ve Viyolonsel için Piyano Eşlikli Eserler" kitabının seçimi, Türk müziği eserlerinin geniş bir enstrümantal yelpazede değerlendirilebilmesine olanak tanımaktadır. Diğer yandan, "Şan için Piyano Eşlikli Türküler" kitabı, dijital eşliklendirmelerinin (mp3) olması, vokal ve eşlik uyumuna göre ve makam usul bilgisine yer verilmesi gibi özellikleri nedeniyle seçilmiştir. Bu kitap, dijital eşliklendirmeler sayesinde daha geniş bir kullanıcı kitlesine hitap etmekte ve eğitsel açıdan pratik bir kullanım sunmaktadır.

İncelenen eserlerin pedagojik değeri, müzik eğitimi açısından büyük önem taşımaktadır. "Şan, Keman, Viyola ve Viyolonsel için Piyano Eşlikli Eserler" ve "Şan için Piyano Eşlikli Türküler" kitapları, öğrencilere teknik ve müzikal beceriler kazandırmanın yanı sıra, Türk müziğinin zengin makam ve usul bilgisi ile tanışmalarına olanak tanımaktadır. Eserlerin piyano eşlikli düzenlemeleri, öğrencilere çok sesli müzik anlayışını kazandırırken, aynı zamanda performans sırasında piyanistin rolünü ve eşlik becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Eserlerin performans ve uygulama açısından değerlendirilmesi, piyanist ve solistlerin bu eserleri icra ederken karşılaşılabilecekleri teknik ve müzikal zorlukları aşmalarına yönelik önemli bilgiler sunmaktadır. Uzman görüşlerine dayalı olarak yapılan değerlendirmeler, eserlerin performans sırasında nasıl daha etkili icra edilebileceğine dair pratik öneriler sunmaktadır. Bu bağlamda, piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin performans kalitesini artırmak için önerilen teknik ve müzikal stratejiler, eğitim sürecinde de uygulanabilir. Eserlerin daha rahat icra edilmesi için yazılan eserlerin ses gruplarına göre düzenlenmesi gerekmektedir. Sabar (2008)'ın ve Davran (1997)'in kitaplarının aksine Baltacıoğlu (2017)'nin Şan için temel bilgiler ve ses egzersizleri adlı kitabında egzersizler sadece numara verilerek sıralanmıştır ancak egzersizleri yaparken nelere dikkat edileceği ile ilgili bir açıklama (rezonans, artikülasyon, ajilite egzersizi vb.) bulunmamaktadır.

Sonuç

Bu araştırmada, bireysel ses eğitiminde kullanılan piyano eşlikli Türk müziği eserleriyle çalışırken karşılaşılan sorunlar, uzman görüşleri doğrultusunda incelenmiştir. Elde edilen bulgular, piyano eşlikli Türk müziği repertuvarının ses eğitiminde önemli bir pedagojik potansiyele sahip olduğunu; ancak bu potansiyelin ritmik yapı, makamsal özellikler, entonasyon, eşlik-solist uyumu ve pedagojik içerik açısından çeşitli sınırlılıklar barındırdığını ortaya koymuştur.

Araştırma sonuçları, özellikle karmaşık usûllerin ve ritmik esnekliğin, başlangıç düzeyindeki öğrenciler için belirgin güçlükler oluşturduğunu göstermektedir. Bu durumun, geleneksel Türk müziği öğretiminde önemli bir yere sahip olan meşk ve usta-çırak ilişkisinin piyano eşlikli çalışmalarda yeterince karşılanamamasıyla ilişkili olduğu anlaşılmaktadır. Ritmik yapı ve bedensel farkındalık çalışmalarının sistematik biçimde ders sürecine dâhil edilmesi, bu güçlüklerin azaltılmasına katkı sağlayabilir.

Makamsal yapı ve entonasyon, çalışmada öne çıkan temel sorun alanlarından biridir. Piyanonun eşit aralıklı tempera sistemi, Türk müziğinin mikrotonal yapısını sınırlamakta; bu durum öğrencilerin makamsal seyir, geçki ve nüansları doğru biçimde aktarmasını güçleştirmektedir. Bulgular, makam bilgisi sınırlı öğrencilerin zorlandığını, makam bilgisi gelişmiş öğrencilerin ise zaman zaman aşırı nüans yapmaya yöneldiğini göstermektedir. Bu durum, dengeli ve bütünlüklü bir yorum geliştirilmesini zorlaştırmaktadır.

Piyano eşliği ile solist uyumuna ilişkin bulgular, eşliğin teknik açıdan çoğunlukla uyumlu olmakla birlikte, bazı düzenlemelerde solistin yorum alanını sınırladığını ortaya koymuştur. Batı armonisine dayalı eşlik anlayışının, makamsal karakteri ve ritmik esnekliği zayıflatılabildiği görülmektedir. Bununla birlikte, uygun biçimde tasarlanan piyano eşliklerinin esere dolgunluk kazandırarak müzikal bütünlüğü desteklediği de belirlenmiştir.

Araştırmada dikkat çeken bir diğer sonuç, piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin farklı ses türlerine uygun transpozelerle sunulmasının pedagojik açıdan zorunlu olduğudur. Uzmanlar arasında bu konuda güçlü bir görüş birliği bulunmaktadır. Transpozisyon uygulamalarının, öğrencilerin ses sağlığını koruduğu, teknik rahatlık sağladığı ve eğitim sürecini desteklediği görülmektedir. Ancak bu uygulamaların, geleneksel Türk müziğindeki göçürme anlayışıyla birlikte ele alınması gerekmektedir.

Elde edilen bulgular, piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin yer aldığı repertuvar ve yayınlarda pedagojik içerik eksiklikleri bulunduğunu da göstermektedir. Besteci, söz yazarı, makam, usûl ve dönem bilgilerinin sınırlı sunulması ile eserlerin zorluk düzeylerine göre sınıflandırılmamış olması, eğitim sürecinde materyal kullanımını güçleştirmektedir. Bu durum, repertuvarın eğitim amaçlı kullanımında sistematik bir yaklaşım gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Son olarak, araştırma sonuçları piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin bireysel ses eğitiminde ağırlıklı olarak orta ve ileri düzeylerde etkili biçimde kullanıldığını göstermektedir. Temel düzeyde ise teorik altyapı, solfej ve eşlik yeterliliği eksikliklerinin bu repertuvarın kullanımını sınırladığı belirlenmiştir. Bu bulgu, piyano eşlikli Türk müziği repertuvarının kademeli bir öğretim planı içinde ele alınması gerektiğine işaret etmektedir.

Genel olarak, bu araştırma piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin bireysel ses eğitiminde bilinçli, dengeli ve pedagojik temelli bir yaklaşımla ele alınmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Repertuvarın kademelendirilmesi, transpozisyon seçeneklerinin artırılması, eşlik-solist dengesinin gözetilmesi ve pedagojik içerikle zenginleştirilmesi, bu alanın hem eğitimsel hem de sanatsal açıdan daha işlevsel hâle gelmesine katkı sağlayacaktır.

Bu çalışmada piyano eşlikli Türk müziği eserlerine çalışılırken karşılaşılan sorunlara dair uzman görüşlerinden elde edilen bulguları dört ana başlık altında toplamak mümkündür:

Ritmik ve Melodik Zorluklar

- **Yaygın Sorun:** Uzmanlar (E1, E2), özellikle lisans birinci sınıf öğrencilerinin bu eserlere çalışırken yaygın olarak ritmik ve melodik problemler yaşadığını belirtmiştir.
- **Karmaşık Usuller:** Türk müziğinin karmaşık usullere sahip olması nedeniyle, ritmik geçişlerde ve vuruş düzeninde uyum sorunları (SE2) ve zorluklar (SE1) yaşanmaktadır.
- **Teknik Gereksinim:** SE1, mikrotonal süslemelerin doğru tonlarını yakalamanın zor olabileceğini ve piyano eşliğinde çalışmanın hem teknik hem de müzikal anlayış gerektirdiğini vurgulamıştır.

Piyano Eşliğinin Uygunluğu ve Uyum Sorunları

- **Uygunluk Eksikliği:** Uzmanlar (E1, SE1), Türk müziği eserlerinin tamamının piyano eşliğine uygun olmadığını ve eserin özgün öğelerinin melodik ve armonik açıdan tam olarak aktarılamayacağını belirtmiştir.
- **Koma Sesi Sorunu:** E1 piyanoda koma sesleri verme imkanının olmaması nedeniyle eşliklerin genellikle 4'lü veya 5'li armoni kullanılarak yapıldığını; bu durumun, öğrencilerin koma seslerini duymadan icra etmesine neden olarak eğitimde eksiklik yarattığını ifade etmiştir.
- **Yeni Yaklaşımlar:** SE1 ve SE2, piyano eşlikli düzenlemelerde klasik Batı armonisi yerine modern armonilerin veya 3'lü/4'lü armoni sistemlerinin iç içe kullanıldığını belirtmiş; ancak

SE1, Avrupa müziği formlarına göre yapılan düzenlemelerin hissiyat eksikliğine neden olabileceğini ve eserin özgün hissiyatından uzaklaşabileceğini vurgulamıştır.

Pedagojik İçerik ve Kültürel Bağlam Eksikliği

- **Bilgi Zorunluluğu:** Tüm uzmanlar (E1, E2, SE1, SE2), eserlerin bestecisi, söz yazarı, yöresi ve dönemi gibi bilgilerin kitaplarda mutlaka yer alması gerektiğini vurgulamıştır.
- **Kültürel Bağlam:** SE1, bu bilgilerin eksikliğinin müziğin tarihi ve kültürel bağlamını anlamak açısından büyük bir eksiklik olduğunu, kültürün ve estetik anlayışların doğru değerlendirilmesi için bu bilgilerin şart olduğunu belirtmiştir. E2 ise bu bilgilerin öğrencileri araştırmaya yöneltceğini vurgulamıştır.

Çözüm Önerileri

- **Çokseslendirme Gerekliliği:** Uzmanlar (E1, E2, SE1, SE2), Türk müziği eserlerinin Türk ve Batı müziği çalgılarıyla eşliklendirilmesinin müzikal çeşitliliği artırmak ve kültürel mirası zenginleştirmek için önemli olduğunu belirtmiştir. Ritmik ve melodik icra sorunları, özellikle karmaşık usuller ve mikrotanal yapılar nedeniyle mevcuttur. Eserler, bireysel ses eğitimine orta ve ileri düzeyde katkı sağlamaktadır.
- **Eğitimsel işlevi:** SE1, piyano eşlikli eserlerin vokalist ile enstrüman arasındaki etkileşimi sağladığını, doğru tonları yakalamaya, teknik becerileri geliştirmeye ve duygusal ifadeyi artırmaya yardımcı olduğunu belirtmiştir. Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin yer aldığı yayınlarda, **eserlerin kültürel kimliğini** (yöre, dönem) tanıtan detaylı bilgilere yer verilmelidir. Piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin yer aldığı yayınlarda, **eserlerin kültürel kimliğini** (yöre, dönem) tanıtan detaylı bilgilere yer verilmelidir. Eserlerin transpozelerinin (farklı tonlarda düzenleme) ve kültürel bağlam bilgilerinin (besteci, yöre, dönem) yayınlarda yer alması zorunludur. Türk ve Batı müziği çalgılarıyla eşliklendirme (çokseslendirme) müzikal çeşitliliği artırdığı için teşvik edilmelidir. Piyano eşlikli eserlerin mevcut kullanım düzeyi ve düzenleme sayısı yeterli değildir.
- **Katkı Düzeyi:** İncelenen kitaplar üzerinden eserlerin katkı düzeyi; E1 tarafından temel, E2 tarafından orta ve orta-ileri düzeyde olarak kategorize edilmiştir. SE2, bu eserlerin kategorize edilmediğini ve temel, orta ve ileri düzeyde eser siparişi verilmesi gerektiğini önermiştir.
- **Pedagojik Gerekler:** Şan öğrencisi için eşlik dersinin mutlaka olması (E2) ve beden farkındalığını artırıcı tekniklerin (yoga, nefes, ses egzersizleri) araştırılması (SE2) gerektiği vurgulanmıştır. SE1, nefes, ses (solunumlu ses) ve vücut egzersizlerinin (postür, esneme) yapılmasını önermiştir. Farklı ses türlerine yönelik transpoze edilmiş yeni eserler düzenlenmeli ve yayınlanmalıdır. Şan eğitimi müfredatında, **yardımcı çalgı piyano** derslerinin içeriği, Türk müziği eserlerine eşlik etme becerilerini geliştirecek şekilde güncellenmelidir.
- **Yeni Yaklaşım:** SE1, var olan eserleri düzenlemek yerine, özgün ve karakteristik bir hissiyat yansıtabilen yeni eserlerin bestelenmesi gerektiğini ve eserlerin bestelenme sürecinden itibaren çok sesli olarak tasarlanmasının daha uygun olacağını savunmuştur.

Pedagojik Çözüm Önerileri

Bu araştırmada elde edilen bulgular, piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin bireysel ses eğitiminde etkili biçimde kullanılabilmesi için öğretim sürecinin **ritim-makam-eşlik uyumu-transpozisyon-pedagojik içerik** eksenlerinde sistematik olarak güçlendirilmesi gerektiğini göstermektedir. Aşağıda yer alan öneriler, doğrudan bulgularla ilişkilendirilerek sunulmuştur.

Ritmik Yapı ve Bedensel Farkındalığı Desteklemeye Yönelik Öneriler

- **Ders rutini içinde zorunlu ısınma protokolü** oluşturulmalıdır: postür düzenleme, omuz–boyun gevşetme, diyafram aktivasyonu, rezonans uyandırma ve kısa artikülasyon çalışmaları her dersin başlangıcında standart hâle getirilmelidir.
- Karmaşık usûllerin çalışılmasında (7/8, 9/8, 11/8 vb.) **beden temelli ritim eğitimi** kullanılmalıdır: önce vuruş kalıpları yürüyüş/alkış/beden perküsyonu ile içselleştirilmeli, ardından piyanoya ve metne geçilmelidir.
- Öğrencinin ritmik akışı koruması için **metronom + vurgu çalışması** önerilir: metronom sabit tutulurken usûl vurguları (düm–tek benzeri işlevler) önce konuşma ritmiyle, sonra solfejle, en son sözlü icrayla çalıştırılmalıdır.
- Başlangıç düzeyinde eserlere doğrudan geçmek yerine, seçilen eserin ritmik ve melodik hücrelerinden türetilmiş **mikro-etütler** hazırlanmalıdır (2–4 ölçülük öğretim parçaları).

Makamsal Yapı ve Entonasyon Sorunlarına Yönelik Öneriler

- Piyanonun mikrotonaliteyi sınırlaması nedeniyle, makamsal eserlerde entonasyon çalışmaları **tek kaynağa (piyano) bağımlı** yürütülmemelidir. Ders içinde kısa süreli **referans perde** desteği (Türk müziği çalgısı, drone uygulaması, kayıt/örnek icra) kullanılmalıdır.
- Makamsal geçki ve seyir öğretimi için “**önce dinle–taklit et–sonra çözümle**” sırası benimsenmelidir. Öğrenci, eserin üslubunu dinleme ve taklit yoluyla içselleştirdikten sonra makam çözümlemelerine yönlendirilmelidir.
- Makam bilgisi sınırlı öğrencilerde görülen zorlanmayı azaltmak için repertuvar **makamsal zorluk düzeyine** göre kademelendirilmelidir (ör. basit seyirli makamlar → geçkili/uzun cümleli makamlar).
- Makam bilgisi yüksek öğrencilerde görülen “aşırı nüanslandırma” eğilimini dengelemek için, öğretim sürecinde **üslup sınırları** açık ölçütlerle belirlenmelidir (süsleme yoğunluğu, geçki vurgusu, hançere kullanımı vb.).

Piyano Eşliği–Solist Uyumu ve Eşlik Pedagojisine Yönelik Öneriler

- Eşlik düzenlemeleri, solist için **yorum alanı bırakacak** biçimde tasarlanmalıdır: melodik tekrarlar gereksiz yere artırılmamalı; eşlik, solistin cümle kurmasını destekleyen bir yapı sunmalıdır.
- Düzenlemelerde Batı armonisi kullanımında, makam karakterini zayıflatabilecek kalıplardan kaçınılmalı; mümkün olduğunda **makamsal dokuya duyarlı** eşlik yaklaşımları (pedal sesler, drone benzeri sabitler, sınırlı armonik hareket, modal renkler) tercih edilmelidir.
- Şan eğitmeni ve piyanist için **ortak prova protokolü** önerilir: cümle sonları, nefes yerleri, rubato/esneklik noktaları ve usûl vurguları prova öncesi işaretlenmeli; “eşlik takip mi eder, yön mü verir?” sorusu eser bazında netleştirilmelidir.
- Programlarda “Türk müziği eşlik pratiği”ni kapsayan kısa modüller/atölyeler planlanmalı; piyanistin yalnızca teknik eşlikçi değil, **pedagojik ortak** olduğu vurgulanmalıdır.

Transpozisyon ve Ses Türlerine Uygunluk İçin Öneriler

- Piyano eşlikli Türk müziği repertuarı, mutlaka **farklı ses türlerine uygun transpozelerle** sunulmalıdır. Bu, öğrencinin ses sağlığını korumak ve teknik gelişimi sürdürülebilir kılmak için temel gerekliliktir.

- Transpozisyonlar hazırlanırken, geleneksel Türk müziğindeki **göçürme mantığı** (karar sesi ilişkisi) pedagojik olarak açıklanmalı; transpozisyon yalnızca “ton değiştirme” olarak değil, makam/karakter bütünlüğü içinde öğretilmelidir.

- Ders içinde öğrencilerin transpozisyon farkındalığını artırmak için, aynı eserin iki farklı transpozese üzerinden karşılaştırmalı icra yaptırılabilir (tessitura, nefes yerleri, ifade farkı).

Repertuvar Yayınları ve Pedagojik İçerik Eksikliklerine Yönelik Öneriler

- Repertuvar kitapları ve notalar, her eser için standart bir **pedagojik bilgi kutusu** içermelidir: besteci/derleyici, söz yazarı, yöre (varsa), makam, usûl, form, dönem bilgisi, zorluk düzeyi, önerilen tempo ve kısa icra notları.

- Eserler, eğitimsel kullanım için **temel–orta–ileri** düzeyde sınıflandırılmalı; her düzey için hedeflenen kazanımlar (entonasyon, artikülasyon, cümleme, usûl) açıkça belirtilmelidir.

- Öğrencinin yalnızca notaya değil, üsluba da erişebilmesi için yayınlar içinde **örnek icra kayıtları** (QR/mp3) ve kısa açıklamalar yer almalıdır.

Türk ve Batı Çalgılarıyla Hibrit Eşlik Uygulamalarına Yönelik Öneriler

- Makamsal karakterin korunması ve mikrotonal duyumun desteklenmesi amacıyla, özellikle makamsal nüansların kritik olduğu eserlerde **hibrit eşlik modelleri** (piyano + Türk müziği çalgısı) denenmelidir.

- Hibrit eşlikte rol paylaşımı net olmalıdır: piyano yapısal/ritmik çerçeveyi kurarken, Türk müziği çalgısı makamsal renk ve mikrotonal referansı sağlayabilir.

- Öğrencinin dinleme becerilerini geliştirmek için derslerde **çoklu tını dinleme** (piyano eşlikli–Türk çalgılı–yalın icra) karşılaştırmaları yapılmalıdır.

Eğitimde Kullanım Düzeyini Artırmaya ve Kademelendirmeye Yönelik Öneriler

- Piyano eşlikli Türk müziği repertuarı, özellikle temel düzeyde yaşanan teorik altyapı ve solfej eksikliği nedeniyle, **kademeli bir öğretim planı** ile programa entegre edilmelidir.

- Konservatuvar ve eğitim fakültelerinde “bireysel ses eğitimi” dersleri içinde, dönemlere yayılan bir **Türk müziği repertuvar hattı** (seçki listesi + kazanım tablosu) oluşturulmalıdır.

- Düzenleme ve eser üretimi için besteci/düzenlemecilere, eğitimde kullanılmak üzere **düzenlemeli eser siparişi** (temel–orta–ileri) verilmesi önerilir. Bu, repertuvarın niceliğini ve niteliğini artıracaktır.

- Sahne performansı hedeflenen eserlerde, eşlik düzenlemesi “performans standardı” gözetilerek yapılmalı; solistin yorum alanını daraltan tek-tonlu eşliklerden kaçınılmalıdır.

References

- Açıksöz, F., & Güdek, B. (2018). Müzik eğitiminde YouTube etkisi: Online piyano dersleri. *Turkish Studies*, 13(11), 1–22. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.12821>
- Akdoğu, O. (1996). *Türk müziğinde türler ve biçimler*. Ege Üniversitesi.
- Aktaş, M. (1987). *Türk bestecilerinin piyano eşlikli şan yapıtları* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aladağ, Ç. (2017). Ses eğitiminde register kavramı ve ses türleri. *Uluslararası Müzik ve Sahne Sanatları Dergisi*, 1(1), 27-39.
- Alaskan, A. M. (2024). Zeynel Abidin Cümbüş'ün geliştirdiği çalgıların teknik ve estetik yönden incelenmesi. *Turkish Studies*, 19(2), 857–877. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.76409>
- Avcı, K., Baydağ, C., & Ece, A. S. (2019). Tenor ve bariton ses türlerinin bilgisayar destekli temel frekans ve formant analizi. *Turkish Studies – Information Technologies and Applied Sciences*, 14(1), 21–44. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.14451>
- Aydın, B., Belkis, Ö., & Güner Canbey, E. (2021). Türkiye’de üniversite senfoni orkestraları ve konser repertuvarları. *Turkish Studies*, 16(2), 827–843. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.51374>
- Baltacıoğlu, A. G. (2013). *Şan için temel bilgiler ve ses egzersizleri*. Müzik Eğitimi Yayınları.
- Baş, E. (2017). *Ses eğitimi için yazılmış piyano eşlikli Türk müziği eserlerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Baydağ, C., Ece, A. S., & Coşkun, H. (2024). İnsan ses renklerinin duygudurum üzerine etkileri. *Turkish Studies*, 19(4), 2161–2179. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.80747>
- Bozkurt, A., & Özkan Köse, P. (2024). Türkiye’de şan eğitiminde yararlanılan sahne performansına yönelik kitaplar ekseninde oda müziği için antik arylar projesi. *Turkish Studies*, 19(4), 1501–1527. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.77682>
- Cevanşir, B., & Gürel, G. (1982). *Foniatiri: Sesin oluşumu, bozuklukları ve korunmasında temel ilkeler*. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi.
- Ceylan, Z. (2024). Endülü’s’ten Mezopotamya’ya uzanan bir şair: Federico Garcia Lorca. *Turkish Studies – Language and Literature*, 19(1), 93–103. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.78531>
- Çağlak, T., & Ercan, N. (2017). Başlangıç piyano metotlarının incelenmesi. *Turkish Studies*, 12(25), 123–136. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.11369>
- Dağlı, H. U., Dağlı, K. K., & Kiremitçi, M. (2019). *Türk müziği tarihi ders kitabı*. MEB Yayınları.
- Demirtaş, S. (2020). Müzik öğretmeni adaylarının piyano çalgısına yönelik tutum düzeyleri ile piyano öğrenme stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Turkish Studies – Educational Sciences*, 15(4), 2549–2566. <https://doi.org/10.47423/TurkishStudies.44471>
- Develi, M., Şahin, P., & Gürkan Öztürk, F. (2020). “Denes Agay’s Learning to Play Piano I” başlangıç piyano metodunun hedef ve hedef davranışlar yönünden incelenmesi. *Turkish Studies – Educational Sciences*, 15(8), 4117–4136. <https://doi.org/10.47423/TurkishStudies.46548>
- Doğan, Ö., & Eminova, N. (2025). Türk müziğinin aktarımına açılan farklı bir pencere: 4 el Türk müziği piyano düzenlemeleri. *Turkish Studies*, 20(2), 899–982. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.87787>

- Egüz, S. (1978). *Piyano eşlikli halk türküleri I-II* (Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü Yayınları No. 1). Doğu Matbaacılık.
- Eminova, N. (2020). Piyano ensemble türünün tarihsel gelişimi, icracılık ve çağdaş müzik eğitimindeki yeri. *Turkish Studies*, 15(1), 175–194. <https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.37847>
- Gerçekler, M., Yorulmaz, İ., & Ural, A. (2000). Ses ve konuşma. *KBB ve Baş Boyun Cerrahisi Dergisi*, 8(1), 71-78.
- Gökalp, E. (2000). *Ses eğitiminde (şan) ses türlerinin belirlenmesi ve bu türlerin karakterlerine uygun repertuar seçiminde, yaklaşımların ilkeler açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Guliyev, T. (1996). *Halk mahnıları*.
- Gün, E., & Köse, H. S. (2011). Müzik öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumları. *Turkish Studies*, 6(3), 247–261. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.4533>
- Gün, E., & Yıldız, G. (2014). Müzik öğretmeni adaylarına yönelik piyano performansı öz yeterlik ölçeğinin geliştirilmesi. *Turkish Studies*, 9(2), 1053–1065. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.6896>
- Haskılınç Çelebi, K. (2024). *Piyano eşlikli Türk müziği eserlerine çalışılırken karşılaşılan sorunların uzman görüşleriyle incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Jander, O. (1980). Briton. In S. Sadie (Ed.), *The new Grove dictionary of music and musicians* (Vol. 2, p. 160). Macmillan Publishers Limited.
- Jander, O. (1980). Mezzo-soprano The New Grove Dictionary Of Music and Musicians, no:12. Editör: Stanley Sadie. Macmillan Publishers Limited. London. s.259.
- Jander, O. (1980). Mezzo-soprano. In S. Sadie (Ed.), *The new Grove dictionary of music and musicians* (Vol. 12, p. 259). Macmillan Publishers Limited.
- Jander, O. (1980). Soprano. In S. Sadie (Ed.), *The new Grove dictionary of music and musicians* (Vol. 17, p. 531). Macmillan Publishers Limited.
- Jelen, B., & Gedik, G. (2024). Piyano eğitiminde kullanılan Burgmüller Op. 100 etüt kitabının incelenmesi. *Turkish Studies*, 19(4), 1537–1552. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.70422>
- Kalkanoğlu, B. (2020). Piyano eğitiminde sol el: C. Czerny Op. 718 sol el etütlerinin analizi. *Turkish Studies – Educational Sciences*, 15(3), 1039–1050. <https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.42789>
- Kar, T. (2020). *Ses eğitiminde bedensel farkındalık ve devinimsel ses egzersizlerinin kullanımı: Eylem araştırması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karahan, A. S. (2017). Eş zamanlı uzaktan piyano öğretiminin geleneksel piyano öğretimiyle karşılaştırılarak değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 12(6), 211–228. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.11244>
- Karakaş, B., & Dündar, M. (2025). Çoklu duyuşal öğrenme ve bilateral transfer temelli bir çalışma yönteminin keman eğitiminde ritim gelişimine etkisi. *Turkish Studies*, 20(4), 2905–2961. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.86857>

- Kaya, M. (2015). Klasik Görele kemençesinin ses hacminin yükseltilmesine yönelik deneysel bir çalışma ve organoloji bilimine katkıları. *Turkish Studies*, 10(10), 575–586. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.8592>
- Kayabınar, B. (2006). *Operanın tarihsel gelişimi içinde bel canto sanatının teknik ve müzikal yönleriyle incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kıratlı, M., & Kanapiyanova, Z. (2023). Rusya'nın nükleer silah programının uluslararası nükleer hukuk ve ticaret hukuku bakımından değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 18(2), 869–886. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.63067>
- Koç M., Kuzmin, V. (2014). “Şan için Piyano Eşlikli 12 Türkü”, Müzik Eğitimi Yayınları No.50, Ses Eğitimi Serisi No: 09.
- Koç, M. &Kuzmin, V. (2016) Şan İçin Piyano Eşlikli 9 Türkü
- Koç, M. &Kuzmin, V. (2017) Şan İçin Piyano Eşlikli Azeri Türküler
- Koç, M., & Kuzmin, V. (2014). *Şan için piyano eşlikli 12 türkü* (Ses Eğitimi Serisi No. 9). Müzik Eğitimi Yayınları.
- Koç, M., & Kuzmin, V. (2016). *Şan için piyano eşlikli 9 türkü*. Müzik Eğitimi Yayınları.
- Koç, M., & Kuzmin, V. (2017). *Şan için piyano eşlikli Azeri türküler*. Müzik Eğitimi Yayınları.
- Kolçak, O. (1998). *Ses eğitimi ve şarkı sanatı*. Esin Yayınevi.
- Kurt, F. (2004). *Bedensel ve zihinsel gelişme tekniklerinin ses eğitiminde kullanılabilirliği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kurtuldu, M. K. (2016). Piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine yönelik ölçeğin geliştirilmesi. *Balikesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(35), 323-344.
- Mirzayeva, N. (2012). *Şan, keman, viyola ve viyolonsel için piyano eşlikli eserler*. Cumhuriyet Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları.
- Narin, S. (2021). *Soprano repertuarından seçme eserlerin çalışılmasına yönelik ısıtma egzersizleri ve performans sonrası ses soğutma* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Okan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Narin, S., Özkut, B., Şahin Orhon, E., & Denizoğlu, İ. İ. (2024). Vocal cool-down in voice training: Method and technical considerations. *International Journal on Lifelong Education and Leadership*, 10(1), 1-9. <https://doi.org/10.25233/ijlel.1331339>
- Ömür, M. (2004). *Sesin peşinde*. Pan Yayıncılık.
- Ömür, Ö. (2022). Piyano eğitiminde başlangıç etütleri içinde yer alan Duvernoy Op. 176 etüt kitabının analizi. *Turkish Studies*, 17(2), 569–582. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.58032>
- Özalp, U., & Dalkıran, E. (2019). Piyano performansı dereceli puanlama anahtarının geliştirilmesi. *Turkish Studies*, 14(3), 1103–1115. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.14483>
- Özdemir, M. (1991). *Piyano eşlikli türkü düzenlemeleri*.
- Özer, Z., & Erdem, S. (2024). Türkiye’de müzik öğretmeni ve adaylarına yönelik tezlerin eğilimlerinin belirlenmesi. *Turkish Studies – Educational Sciences*, 19(4), 53–77. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.79580>

- Özkan, V., & Güdek, B. (2022). Pişano eğitiminde yetişkin öğrencilerin kendi başına öğrenme becerilerinin geliştirilmesine yönelik pişano metotlarının incelenmesi. *Turkish Studies – Educational Sciences*, 17(4), 2359–2383. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.52688>
- Özkiş, Z. G. (2011). Contemporary music from Turkey: Turkish composer Özkan Manav’s approaches to the local materials in the center of abstraction in the context of his series for piano titled movements. *Turkish Studies*, 6(4), 2069–2091. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.5067>
- Sabar, G. (2008). *Sesimiz eğitimi ve korunması* (1. baskı). Pan Yayıncılık.
- Saygı Gerçek, C., & Dinçer, B. (2019). Müzik öğretmenliği bölümü lisans programı öğrencilerinin pişano öğrenme stilleri ile pişano öğrenme yaklaşımları arasındaki ilişki. *Turkish Studies – Educational Sciences*, 14(4), 1657–1695. <https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.23523>
- Schiller Institute. (t.y.). *Revolution in music*. https://archive.schillerinstitute.com/music/rev_chart.html (13.06.2024 tarihinde erişilmiştir)
- Sever, S., & Sever, G. (2017). Students’ self-assessments regarding the effects of flip learning practice in music lessons. *Turkish Studies*, 12(33), 505–522. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.12048>
- Sezen, H., & Özerdem, D. M. (2022). Londra Trinity Koleji sertifikalı müzik eğitimi programı pişano dalının özengen müzik eğitimi açısından incelenmesi. *Turkish Studies*, 17(3), 1693–1713. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.52132>
- Soycan, M., & Hamzaoğlu Birer, A. R. (2018). Pişano dersine yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Turkish Studies*, 13(19), 1237–1248. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.13493>
- Sönmezöz, F. (2013). Müzik öğretmeni adaylarının pişano dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesi. *Turkish Studies*, 8(6), 1377–1388. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.6459>
- Sönmezöz, F. (2022). Carl Czerny Op. 777 *Five Finger Studies* pişano kitabının teknik analizi. *Turkish Studies – Language and Literature*, 17(4), 2157–2168. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.54042>
- Şahin, P., & Şahin, P. (2020). İzmir Demokrasi Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzikoloji Bölümü öğrencilerinin pişano eğitimine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. *Turkish Studies – Educational Sciences*, 15(7), 3747–3761. <https://doi.org/10.47423/TurkishStudies.45740>
- Şenocak, F. (1983). Kulak-burun-boğazda semptom ve sendromlar. *İÜ Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Yayınları*, (123), 369-405.
- Şenoğlu Özdemir, C., & Can, A. A. (2019). Analitik müzik dinleme etkinliklerinin müzikal bilgi, algı ve performans başarısına etkisi. *Turkish Studies*, 14(4), 1731–1754. <https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.22628>
- Töreyin, A. M. (2015). *Ses eğitimi* (2. baskı). Sözkese Matbaacılık.
- Tuğcular, E. (2011). *Şan için pişano eşlikli türküler* (2. baskı). Müzik Eğitimi Yayınları.
- Türk Dil Kurumu. (2011). *Türkçe sözlük* (11. baskı). Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Uçan, A. (1994). *Müzik eğitimi: Temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

-
- Yazıcı, T. (2019). Güzel sanatlar lisesi müzik bölümü öğrencilerinin piyano dersine ilişkin tutumlarının metaforik analizi. *Turkish Studies*, 14(4), 1917–1926. <https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.22087>
- Zeren, A. (1978). *Müzikte ses sistemleri*. Genel Diziler Ofset Fotomat Basımevi.
- Zeteroğlu, E., & Köse, H. S. (2020). Müzikle uğraşan Salihli Romanları üzerine bir inceleme. *Turkish Studies*, 15(7), 3917–3930. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.45605>

ETHICAL DECLARATIONS

Research and Publication Ethics

We declare that this article is an original work and was prepared in accordance with the principles of scientific research and publication ethics. The article has not been published elsewhere and is not currently under review by another journal.

All sources used in the study have been cited in accordance with academic standards. We declare that the study does not contain plagiarism, fabrication, falsification, or manipulation of data, and that the research findings have been presented in accordance with the principles of scientific integrity.

Author Contributions

We designed, conducted, and analyzed the study and prepared the report for this article. We have reviewed and approved the final version of the article and agreed to its publication.

Conflict of Interest

We declare that there is no conflict of interest regarding the publication of this manuscript.

Funding

This research did not receive any specific grant, financial support, or funding from any public, commercial, or non-profit funding agencies.

Artificial Intelligence (AI) Usage Disclosure

During the preparation of this manuscript, artificial intelligence tools may have been used solely for limited purposes such as language editing, translation assistance, and stylistic improvement. Any AI-assisted translations or language corrections were carefully reviewed and verified by us. Artificial intelligence tools were not used to generate the core scientific content, research design, analysis, or scholarly conclusions. All academic responsibility for the content of the manuscript rests entirely with us.

Copyright and Permissions

We confirm that all necessary permissions for copyrighted materials have been obtained where required and that the manuscript does not violate any intellectual property rights.

Author Approval

We confirm that they have read and approved the final version of the manuscript and consent to its submission and publication.

ETİK BEYANLAR**Araştırma ve Yayın Etiği**

Bu makalenin özgün bir çalışma olduğunu ve bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygun olarak hazırlandığını beyan ederiz. Makale daha önce herhangi bir yerde yayımlanmamış olup başka bir dergide değerlendirme sürecinde değildir.

Çalışmada kullanılan tüm kaynaklar akademik kurallara uygun biçimde atıflanmıştır. Çalışmanın intihal, veri uydurma, veri tahrifi veya manipülasyon içermediğini; araştırma bulgularının bilimsel dürüstlük ilkelerine uygun şekilde sunulduğunu beyan ederiz.

Yazar Katkısı

Çalışmanın tasarlanması, yürütülmesi, analizi ve makalenin raporlama aşamasını birlikte yürüttük. Makalenin son hâlini okuyup onayladık ve yayımlanmasını kabul ettik.

Çıkar Çatışması

Bu makalenin yayımlanmasına ilişkin herhangi bir çıkar çatışması bulunmadığını beyan ederiz.

Finansal Destek

Bu araştırma herhangi bir kamu kurumu, ticari kuruluş veya kâr amacı gütmeyen kuruluş tarafından finansal olarak desteklenmemiştir.

Yapay Zekâ Kullanım Beyanı

Makalenin hazırlanması sürecinde yapay zekâ araçlarından yalnızca dil düzenleme, çeviri desteği ve anlatım iyileştirmesi amacıyla sınırlı ölçüde yararlanılmıştır. Yapay zekâ araçları tarafından yapılan çeviri ve dil düzenlemeleri tarafımızdan dikkatle kontrol edilmiştir. Yapay zekâ araçları çalışmanın bilimsel içeriğinin, araştırma tasarımının, analizlerinin veya akademik sonuçlarının oluşturulmasında kullanılmamıştır. Makalenin içeriğine ilişkin tüm akademik sorumluluk bize aittir.

Telif Hakları ve İzinler

Telif hakkı gerektiren materyaller kullanılmışsa gerekli izinlerin alındığını ve çalışmanın herhangi bir fikrî mülkiyet hakkını ihlal etmediğini beyan ederiz.

Yazar Onayı

Makalenin son hâlini okuduk, onayladık ve yayımlanmasını kabul ettiğimizi beyan ederiz.

Authors' Contribution Statement / Yazarların Katkı Oranı Beyanı

The researchers' contribution statement is as follows / Araştırmacıların katkı oranı beyanı şu şekildedir:

First author / 1. Yazar %60,

Second author / 2. Yazar %40.